

Tampereen OMAKOTIVIESTI

4/2018

Tampereen
Omakotiyhdistysten
Keskusjärjestö ry

Teboilin uudet rikittömät polttoöljyt ovat nyt korvanneet aiemmat tuotteet. Uutuudet pitävät huolen, että kotisi lämpenee entistäkin puhtaammin. Rikitön polttoöljy sopii taloosi ihan sellaisenaan, lämmitysjärjestelmään ei tarvita mitään muutoksia. Valitse Teboil Motor/Lämmitys kevytpolttoöljy tai Teboil Motor/Lämmitys Activ kevytpolttoöljy, joka palamista parantavan katalyytin ansiosta palaa vieläkin tarkemmin ja nokeaa vähemmän. Nauti puhtaammasta lämmöstä ja tee öljytilauksesi jo tänään!

Tilaa numerosta 0800 183 300 (0800 183 20 på svenska)
tai osoitteesta www.teboil.fi/tilaus

TEBOIL

huoltaa autoja ja ihmisiä

Olemme talvenajan suljettu

Hiekoitussepeliä on saatavissa
500 kg:n suursäkeissä
yhteistyökumppaneiltamme:

- K-Rauta Lahdesjärvi
- K-Rauta Toikkonen, Ylöjärvi
- K-Rauta Nokia

Voit ottaa peräkärryn perään ja
käydä noutamassa K-Raudasta

Toivotamme kaikille
talollisille mukavaa
talvenaikaa!

Tapaamme jälleen
huhtikuussa lumien
sulettua

SEPELISAMPO

puh. 0400 299 992

Sammon valtatie 77, 33580 Tampere

Se pelittää.

www.sepelisampo.fi

PUHEENJOHTAJAN *palsta*

Pj. Simo Ylisiurunen

Talollisten palstan loppu!!

Aikansa kutakin!

Toimintani Keskusjärjestössä alkoi vuonna 1997 hallituksen jäsenenä, vuoden 2007-2009 varapuheenjohtajaksi ja puheenjohtajaksi 2010-2018 eli 9 vuotta.

Samaan aikaan vuonna 1997-2014 olin Leinolan kyn puheenjohtajana.

Eiköhän nämä meriitit jo riittä otsikkoon.

Esa Rannisto toimi kokouksen puheenjohtajana, kun Simo Ylisiurunen luopui Keskusjärjestön puheenjohtajuudesta yhdeksän vuotta nuijan varressa toimittuaan.

***Kiitokset näistä
yhdistysvuosista kanssani
mukana olleille!***

Simo Ylisiurunen

***Tampereen
Omakotiviesti
Kesäkuu 4/2018***

***Tampereen
Omakotiyhdistysten
Keskusjärjestö ry
Hatanpääkatu 15 B
33900 Tampere
www.tampereenomakoti.fi***

***Puheenjohtaja
Simo Ylisiurunen
Puh. 040 529 7920
simo.ylisiurunen@
elisanet.fi***

***Varapuheenjohtaja
Juhani Skogberg
Puh. 0500 887 950
juhani.skogberg@tpnet.fi***

***Sihteeri
Tuula Lahtinen
Puh. 050 521 4899
tuulalahtinen@
hotmail.com***

***Taloudenhoitaja
Carita Sinkkonen
040 586 5610
taloudenhoitaja.trekj@
gmail.com***

***Omakotiviesti
Vastaava toimittaja
Raisa-Tiina Lahtinen
Puh. 050 530 8913
tre.omakotiviesti@
gmail.com***

***Ilmoitusmyynti:
Puh. 045 133 1981
ilposiimes@gmail.com***

***Toimitusneuvosto:
Hallitus ja lehden toimitus***

***Painos 7200 kpl
56vsk.
Lehti ilmestyy 4 kertaa
vuodessa***

ISSN 1799-4039

***Jaarli Oy 2018
paino@jaarli.fi***

Keskusjärjestön syyskokous 29.11.2018

TSOP kokoustiloissa.

Osanottajia 31 jäsentä!

18/36 eri jäsenyhdistyksestä!

Kokousta ennen TSOP:n Ossi Mannasenmäki muistutti kokousväkeä OP-ryhmän eri toimialoista. Esitelmän jälkeen hän järjesti kokousväelle arpajaiset. Ennen kokousta Keskusjärjestö piti omat arpajaiset 60-vuotis lahjana saaduille TB:n 5x 20 € lahjakorteille ja Uudenkylän Okyltä 100 euron edestä saaduilla 5 kpl vuolukivi saunamittareilla.

Kokouksen avauspuheessa pj. Simo Ylisiurunen ilmoitti saaneensa lukuisia kiitosviestejä hyvästä 60-vuotisjuhlasta.

Hyvien uutisten jälkeen huonot uutiset olivat entisen Keskusjärjestön pj. Matti Mannisen menehtyminen. Kokous piti hiljaisen hetken Matin muistoksi.

Syyskokouksen puheenjohtajiksi valittiin Simo Ylisiurunen Leinolan oky ja Esa Rannisto Kissanmaan oky.

Tilintarkastajaksi valittiin v.2019 HT Markku Laakso, Tasanteen oky ja toiminnantarkastajaksi Kauko Järvinen, Ryydynpohjan oky.

Keskusjärjestön puheenjohtajaksi valittiin Juhani Skogberg, Härmälän oky.

Simo Ylisiurunen ilmoitti jo vuosi sitten olevansa vielä vuoden ja nyt löytyi uusi puheenjohtaja

Onneksi olkoon!

Juhani Skogbergistä Tampereen Omakotiyhdistysten Keskusjärjestön uusi puheenjohtaja v. 2019

Em. johdosta Skogbergin toisen vuosijakson v.2019 varsinaiseksi jäseneksi valittiin Vappu Nisula, Petsamon oky.

Vuosiksi 2019-2020 valittiin varsinaisiksi jäseniksi: Markku Ahonen, Kalkun oky, Reima Leppänen, Koivistonkylän oky ja Risto Mäkinen, Lammipään-Tohlopin oky.

Varsinaisina jäsenenä vuoden 2019 jatkavat Tuula Lahtinen ja Carita Sinkkonen, Viinikan-Nekalan oky.

Varajäseniksi vuodelle 2019 valittiin Jouni Laukanen, Pappilan oky, Lauri Pitkänen, Uudenkylän oky ja Tero Vehviläinen, Finnin-Lukonmäen oky, Markku Ahonen, Kalkun oky, Vappu Nisula, Petsamon oky ja Lauri Pitkänen, Uudenkylän oky. Varajäsenten toimikausi on yksi vuosi.

Kokous sujui asioihin kantaa ottaen ja uudelle hallitukselle vinkkejä etenkin tonttivuokra ja hulevesiasioissa antaen.

Simo Ylisiurunen kiitti kokousväkeä 9 vuoden puheenjohtajuudesta.

Pj. Simo Ylisiurunen

IN MEMORIAM

MATTI ANTERO MANNINEN

21.7.1935 – 28.10.2018

*Tampereen Omakotiyhdistysten Keskusjärjestön pitkäaikainen sihteeri ja puheenjohtaja
Matti Manninen on siirtynyt maallisista toimista toisenlaisiin tehtäviin.*

Matti Manninen muutti omakotiasukkaaksi Härmälään vuonna 1970.

*Aktiivisuutensa ja yhdistystoiminnan mieltymyksen hän osoitti liittymällä heti Härmälän
omakotiyhdistyksen jäseneksi.*

Eipä kauankaakaan kun Matti huomasi olevansa Härmälän okyn sihteeri ja myöhemmin puheenjohtaja.

*Sama yhdistystoimintahalukkuus tuli esiin, kun Matti valittiin Tampereen Omakotiyhdistysten
Keskusjärjestön hallitukseen ja sihteeriksi 1986-1996.*

Puheenjohtajaksi Matti Manninen valittiin vuosiksi 1998-2004.

*Puheenjohtajan tointa helpotti varmasti oman työpisteen sijainti Tampereen kaavoitusosastossa.
Ainakaan uusien pientaloalueiden tulevat kaavat eivät päässeet ohi silmien.*

*Pitkäaikaisen sairauden vuoksi omakotiasukkaan oli kulkemisen vaikeuduttua muutettava hissilliseen
kerrostaloon Lempäälään. Samalla tietenkin omakotiasiat jäivät pois rutiineista ja Matti pystyi edelleen-
kin jatkamaan pakinoiden kirjoittamisia omaksi ja muiden iloksi.*

*Keskusjärjestö, Härmälän oky ja Härmälä-seura kiittää Mattia ansiokkaista yhdistystoimista
ja toivottaa levollista matkaa taivaallisiin tapahtumiin.*

Tampereen Omakotiyhdistysten Keskusjärjestön pj. Simo Ylisiurunen.

kuva: Pappilan Oky /Jouni Laukkanen

**LASTEN HIIHTOKILPAILUT
SU 3.2.2019 ALKAEN KLO 10
IKURIN VIRELÄSSÄ**

SUOSIKAA ILMOITTAJIAMME

Teboil	1
Sepelisampo.....	2
Piha Puutarhaksi	14
Tampereen Hautauspalvelu Oy	18
K-Supermarket Westeri	20
Öljypoltinhuolto K.Haverinen.....	20
Kantam Oy.....	22
Öljykolmio Oy.....	22
Ölji- ja kaasulämmitys S.Honkiniemi ..	23
Vesivek Oy.....	25
Avuksileo	25
Traktorivaraosa ja Tarvike	25
Siivoussissit	25
BO Lkv	27
Kirjapaino Jaarli oy/ PainoWirhe.....	36
Pirkanmaan Jätehuolto	36
Poltintekniikka Ala-Korpula Oy	39
Lämpölaitehuolto Honkiniemi	43
Keskusjärjestön myyntituotteet.....	44

SISÄLLYSLUETTELO 4/2018

Puheenjohtajan palsta, Simo Ylisiurunen	3
Syyskokous	4
In Memoriam.....	5
Lasten hiihtokilpailukutsu.....	5
Tampereen Omakotyhdistysten Keskusjärjestö ry:n 60-vuotis juhla	7
Kalkun kävely.....	15
Härmälän Oky 85 vuotta.....	16
Kaupunginvaltuutetun palsta, Aila Düandar-Järvinen.....	17
Luottamusmiehen palsta, Matti Höyssä	19
Lakimiehen palsta, Tarmo Lahtinen.....	21
Talotekniikan palsta, Börje Hagner	24
Omakotitalon myynti	26
Uusi katto - Vesivek	28
Viherkuiskaajan kynästä	29
Kumpulän Oky:n metsäretki	31
Ryydynpohjan Oky:n kesäretki	32
Ainon kirjat	33
Penan tarinanurkka	35
Joulutervehdys Jätehuollosta.....	37
Kuulumisia Malagalta.....	38
Pariisiin ja Amsterdamiin.....	40
Pikkujoulumatka Tallinnaan.....	41
Raisa-Tiinan peräkamari	42

TAMPEREEN OMAKOTIYHDISTYSTEN KESKUSJÄRJESTÖ RY 60 VUOTTA

Keskusjärjestön 60-vuotista taivalta juhlittiin perjantaina 5.10. 2018.

Tampereen kaupunki otti juhlavieraat vastaan Raatihuoneella. Apulaispormestari Johanna Loukaskorpi toimi emäntänä lämminhenkisessä tilaisuudessa. Mukana oli kaksi kaupunginvaltuutettua Matti Höyssä ja Marja-Liisa Dundar-Järvinen sekä joukko muita yhteistyökumppaneita. Kunniavieraina kunniapuheenjohtajamme Esa Rannikko, omakotiyhdistysten kutsutut jäsenet sekä isäntänä nykyinen puheenjohtajamme Simo Ylisiurunen. Raatihuoneella saimme nauttia nuorten Tredun opiskelijoiden tekemästä cocktail-tyyppisestä iltapalasta, kuorolaulusta ja toistemme seurasta.

Illan tummetessa siirryimme Tampereen Suomalaiselle Klubille, jossa omakotiyhdistykset, yritykset ja muut yhteistyökumppanit pääsivät onnittelemaan juhlivaa keskusjärjestöä. Viulisti Asta Kuusinen ja pianisti Jenni Kilponen soittivat monen sydäntä ilahduttavia säveliä. Nokian Työväen Mieskuoro viritteli illastajat hyvään tunnelmaan ja sitten päästiinkin jo syömään. Esa Rannikko piti tunteikkaan pontevan puheen, joka sai osallistujat muistelemaan hetken menneitä. Tulevaisuus mielessä kajautettiin yhdessä Pirkanmaan maakuntalaulu.

Ohessa Johanna Loukaskorven ja Esa Rannikon puheet sekä kuvia ja tunnelmia juhlasta.

Esa Rannikon puhe

Hyvät naiset ja herrat!

Tampereen Omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry:n täyttäessä 60 vuotta, voin todeta sen olleen tehtäviensä tasolla omakotiasukkaiden etujärjestönä. Olemme puhuneet ja kokeneet monia asioita hoitaessamme, että se on ollut taistelua. Tehtävät ovat olleet vaikeita ja pitkäkestoisia.

Tampereella oli omakotiyhdistyksiä jo ennen keskusjärjestön perustamista. Niissä oli todettu, että tarvitaan lisää joukkovoimaa yhteisiä asioita ajamaan. Viisaasti he päättivät perustaa keskuselimen, joka sitten muuttui keskusjärjestöksi.

Ensimmäisiä isoja asioita oli tontinvuokrakiista Tampereen kaupungin kanssa. Kaupunki ei halunnut uusia tontinvuokrasopimuksia Viinikassa ja Nekalassa. Myöhemmin sama kiista tuli esiin

Kunniapuheenjohtaja Esa Rannikko piti Keskusjärjestön historiaa ja taistelutahtoa kuvaavan puheen.

muissakin kaupunginosissa. Kaupungin tavoitteena oli rakentaa nämä vanhat alueet tehokkaammin. Pahimmassa tapauksessa asukkaat olisivat silloin menettäneet omaisuutensa. Tätä asiaa käsiteltiin ainakin 10 vuotta Maa- ja metsätalouden ministeriön puolesta. Lopulta se päätettiin, että kaupunki joutui jatkamaan vuokrasopimuksia, mutta tonttien vuokrat nousivat huomattavasti. Asiaan liittyi vielä ”pikkumaisuuksia” joidenkin tontinvuokrausten osalta. Tänäkin päivänä ovat uudistaettavien ja uusien omakotitonttien vuokrat liian korkeita, minun mielestäni. Eri-tyisesti jos otetaan huomioon jo pitkään jatkuneen alhaisen korkotason.

Seuraava pitkäkestoinen asia oli katujen kunnossapito- ja puhtaanapito. Vanhan keisarillisen asetuksen mukaan katujen kunnossapito kuului talonomistajille. Liikenteen lisääntyessä siitä tuli kohtuuton rasite. Tampereella pahimpia paikkoja oli Messukyläntie ja Pispalan valtatie. Talonomistajat taistelivat näillä kaduilla lapioiden ja pikiämpäreiden kanssa, mutta tilanne oli toivoton. Keskusjärjestö järjesti jopa yleisen keräyksen näiden talonomistajien tueksi. Kävimme eduskunnassa useita kertoja jättämässä kirjelmää ministereille ja kansanedustajille.

Lähes kaikki olivat asiamme oikeudenmukaisuudesta samaa mieltä. Saamamme vastauksen mukaan tarvittaisiin lakialoite sisäasiainministeriöltä, mutta siihen tarvittaisiin valtiovarainministeriön mukaan, koska aina oli kysymys rahasta.

Pääsimme sisäasiainministerin puheille. Hänkin sanoi, että asianne on oikea, mutta tällä vaalikaudella ei lakia ehditä valmistella. Vaalien jälkeen tapasimme uuden sisäasiainministerin, joka sanoi, että pitää keskustella valtiovarainministerin kanssa. Pääsimmekin jonkin ajan kuluttua valtiovarainministerin puheille. Hän puolestaan totesi, että kyllä asianne on oikea, mutta valtion rahatilanne

Simo Ylisiurunen tervehtii juhlaväkeä

Kaunista musiikkia tarjosivat viulisti Asta Kuusinen ja painisti Katja Kilponen

ei tällä kertaa mahdollista lain toteuttamista. Entinen pankinjohtaja puhui niin kauniisti Valtion rahatilanteesta, että mieleemme tuli järjestää ylimääräinen rahankeräys heillekin. Olimme tehneet yhteistyötä kymmenien eri omakotiyhdistysten kanssa. Yritimme löytää sellaisia omakotitalojen omistajia, joiden tuttavapiiriin kuuluisi ministereitä ja kansanedustajia. Nykyinen termi asialle olisi kenties lobbari.

Matkan varrella tapasin kauppaopiston rehtorin, nimeltään Jermu Laine. Hän kertoi pyrkivänsä eduskuntaan. Kerroin hänelle ongelmistamme ja hän sanoi tuntevansa asian. Hänen vaimonsa vanhemmilla oli omakotitalo ja hän oli asiaan tutustunut. Jermu kysyi minua vaaliporukkaansa, johon vastasin, että se käy, kunhan ajetaan omakotiasioita. Hän pääsi eduskuntaan ja sieltä kauppa- ja teollisuusministeriksi. Jossain vaiheessa Paul Paavelasta tuli valtiovarainministeri. Laine lupasi puhua Paavelalle katujen kunnossapito-ongelmasta. Muutaman kuukauden kuluttua pääsimme valtiovarainministerin kuultavaksi. Hänelle oli selvästikin alustettu meidän asiamme. Hän totesi kuitenkin Valtion olevan aina rahapulassa, joten voisi alkaa 5 % aloituksella. Siitä asia sai alkunsa, mutta edessä oli vielä monta mutkaa.

Olimme kuultavana useita kertoja koskien lain sisältöä. Muistan hyvin erään kerran, kun olimme kuultavana valmistelevan toimikunnan kokouksessa. Meitä oli seillä eri eturyhmien edustajia kuultavana ja lopputuloksena oli yhdeksän eriävää mielipidettä. Kului kymmenen vuotta, kunnes lakialoite katujen kunnossapito- ja puhtaanapitolaita sekä niihin kuuluva katumaksulaki olivat valmiit.

Näihin lakeihin jäi pieniä virheitä ja kummallisuuksia, mutta niitä saatiin korjattua vuosien var-

rella. Eräs vanhempi kansanedustaja totesikin, että jo oli aikakin, kun 60 vuotta oli lakia yritetty saada aikaiseksi.

Lehdistön tuki oli Keskusjärjestön toiminnalle erittäin tärkeää. Kaikki lehdet olivat mukana, mutta erityisen kiitoksen annan Tamperelaiselle ja sen päätoimittajalle Erkki Kanervalle. Toivon, että Keskusjärjestö pitää edelleenkin hyviä suhteita tiedotusvälineisiin ja yrittää löytää asiasta kiinnostuneita toimittajia.

Omakotiasukkaiden äänimäärällä pitäisi valtuustoon saada viisi valtuutettua, jotka edustavat eri puolueita. Tavallisten ihmisten tärkein ja kallein omaisuus on kuitenkin heidän omakotitalonsa.

Lopuksi haluan kiittää Omakotiväkeä yhdistystoiminnan ylläpitäjänä. Keskusjärjestöön kuuluu 38 jäsenyhdistystä, joissa savuja/ääni on noin 7900 jäsentä. Luulen, että omakotiasukkaat muodostavatkin Tampereen suurimman järjestön. Ja Oma-

kotiviesti-lehti on tärkeä tiedotuskanava, jota pitää erityisesti vaalia. Tässä vaiheessa kiitos myös Matti Manniselle keskusjärjestön 35-vuotishistoriikista.

Järjestötoiminta on yleisesti jonkin verran vaikeuksissa, siksi siihen tulisi keskittyä. Kokemuksesta voin sanoa, että toimiakseen joka yhdistyksestä pitäisi löytyä vähintään kaksi innostunutta vetäjää. Yhteinen vireystilan ja jäsenen huomioonottaminen vie yhdistyksiä eteenpäin. Jatkuva yhteydenpito kaupungin eri viranomaisiin on sekin tärkeää. Asioiden hoitajat eivät yleensä kiitosta saa, koska aina asiat olisi voinut hoitaa paremmin tai toisella tavalla. Vanha sananlasku sanoo kuitenkin, että kiitoksella kissa elää.

Aivan lopuksi, olen saanut parhaan kiitoksen, kun eräissä hiihtokilpailuissa tulini palkintoja jakamaan ja naapurin 5-vuotias pikkutyttö huutaa silmät loistaen: Meidän Esa tulee.

Kultaisen ansomerkin saajat, osalla oli este saapua.

Puheenjohtaja Simo Ylisiurunen ja apulaispormestari Johanna Loukaskorpi kättelivät kaikki Raatihuoneelle saapuneet kutsuvieraat

Omakotiviesti ja hallitus saivat myös merkin: toimittaja Raisa-Tiina Lahtinen, hallituksen jäsenet Risto Mäkinen, Reima Leppänen, Juhani Skogberg, Carita Sinkkonen ja Tuula Lahtinen

Johanna Loukaskorven puhe

Hyvät omakotiyhdistysihmiset, Lämpimästi tervetuloa Raatihuoneelle. Sydämelliset onnitte-luni Tampereen kaupungin puolesta 60-vuotiaalle Tampereen omakotiyhdistysten keskusjärjestölle.

Omakotiyhdistysten keskusjärjestö on nimen-sä mukaisesti tamperelaisten omakotiyhdistysten kattojärjestö. Keskusjärjestöön kuuluu 37 tampere-laista omakotiyhdistystä, joiden jäsenmäärä on yhteensä noin 8 900 omakotitaloutta. Tampereelle oli perustettu useita omakotiyhdistyksiä jo ennen so-tia, mutta kaupungin kehittyessä ja asukasmäärän kasvaessa tuli tarve yhdistää voimat. Tuula Pura-nen kirjoittaa kirjassa Hartiavoimin - Tampereen Omakotiyhdistysten Keskusjärjestön historiikki 1958-2008, että 1950-luvulla jo ymmärrettiin, että omakotiyhdistysten on liitettävä voimansa yhteen, jotta voitiin paremmin hoitaa kaikkia omakoti-asukkaita koskevia asioita. Keskusjärjestön perus-taminen merkitsikin omakotiasukkaiden etujen ajamista koko kaupungin alueella.

Kunnallisalalan kehittämissätiön viime vuonna tekemän tutkimuksen mukaan suuri osa suomalai-sista haluaisi asua omakotitalossa. Omakotitalon valitsisi asumismuodokseen mieluiten 56 prosent-tia, kerrostalossa asuisi 20 prosenttia ja rivitalossa 12 prosenttia suomalaisista. Samaisen tutkimuk-sen mukaan omakotitaloasujista 87 prosenttia haluaa jatkossakin asua omakotitalossa. Myös

kerrostaloasujista kolmannes haluaisi muuttaa omakotitaloon. Kyselyyn vastanneista ihmisistä asuinpaikakseen vajaa kolmannes valitsisi pienta-loalueen lähellä kaupungin keskustaa. Tampereella 15-20 minuutin matkan päässä Keskustorista on huomattavan paljon pien- ja omakotitaloja. Pien-taloasumisen suosion ymmärtää helposti. Itsekin asun paritalossa Härmälässä, jonka omakotiyhdis-tykseen itse olen kuulunut jo vuosia. Yhdistys on

Johanna Loukaskorpi toivottaa vieraat tervetulleeksi Raatihuoneella

Tampereen vanhin ja perustettu jo vuonna 1933. Lapsuuden ja nuoruuden kotini oli omakotitalo Kangasalla. Minullakin matka kaupungin viras-
totalolle kestää 20 minuuttia, mutta silti asun per-
heeni kanssa viihtyisällä omakotitaloalueella.

Hyvät kutsuvieraat, Suomen Asuntomessut Oy:n selvityksen mukaan omakotitalossa asumisen hyvinä puolina pidetään vapautta, omaa rauhaa ja pihaa, yhtiövastikkeettomuutta, tilaa ja mahdollisuutta tehdä omia päätöksiä. Itse arvostan erityisesti pihaa ja mahdollisuutta puuhastella omassa pikku-
puutarhassa. Kysyin Facebookissa ystäviltäni, mitä he itse arvostavat pientalo- tai omakotiasumisessa. Sain lukuisia vastauksia. Tässä muutamia nostoja. Ihmiset arvostavat erityisesti omaa pihaa, rauhaa ja sitä, ettei tarvitse stressata, että häiritsee naapureita äänillään: ”Kun lapset olivat pieniä, oli ihanan huoletonta kun lapsia ei tarvinnut lähteä ulkoilutamaan vaan pihassa leikkiminen oli vaivatonta ja turvallista. Oman pihan tuotteista saa nauttia omenoiden ja kasvimaan muodossa. Ei tarvitse miettiä, millaisia ääniä elämästämme syntyy eikä naapureiden seinäntakaiset äänet haittaa omaa elämää. Tärkeää on myös se että naapurit tuntee, taloja ja pihvoja ja lapsia valvotaan yhdessä. Tutut naapurit tuovat turvallisuutta. Onni on kivat ja avuliaat naapurit, joiden kanssa tulee toimeen ja joista on tullut tärkeitä ystäviä. Omakotiasujana arvostan vihreää ympäristöä jota on enemmän kuin muissa

Esa Rannisto Kissanmaan Oky:stä

asumismuodoissa.” Osa mainitsi, että on päätäntä-
valta omaan kiinteistöön ja riittävästi tilaa ja että omakotitalossa saa olla itsensä herra: ”Mä arvostan sitä että voi surutta kävellä nakuna ulkosaunaan”. Tuula Purasen kirjoittamassa 50-vuotishistoriikissa kirjailija Kalervo Kalemaa kiteyttää oivallisesti omakotiasumisen. ”Talo on yksi perheenjäsen tai sen perheen äiti ja isä yhdessä, joka pitää sisällään lapset ja huolehtii niistä, antaa lämmintä ja suojaa maailman tuulia ja sateita vastaan”.

Omakotitontteja ja uusia pientaloalueita haetaan ja suunnitellaan Tampereella kaiken aikaa. Hyvä

Raatihuoneella naposteltiin Tredun oppilaiden valmistamia pieniä suolaisia ja makeita herkuja ja samalla ihailtiin taidetta. Kuvassa Uudenkylän Okyn väkeä

alue ei yksin riitä, vaan asukkaat tarvitsevat hyvät kulkuyhteydet, toimivan joukkoliikenteen sekä monipuoliset lähipalvelut päiväkotieineen, kouluineen, kirjastoineen ja kaupallisine palveluineen. Nykyaikainen ja kaikille yhteinen kaupunki tarvitsee monipuolista asuntokantaa. Kasvaakseen ja kehittyäkseen Tampereen on kyettävä vastaamaan mahdollisimman hyvin ihmisten toiveisiin. Omakotirakentamisen pahimmaksi pullonkaulaksi mainitaan yleensä kaavoittaminen. Lauri Lylyn pormestariohjelman mukaan Tampereella omakotitonttien saatavuudesta huolehditaan ja pientaloasumiseen luodaan lisää vaihtoehtoja. Tänäkin syksynä Tampereelle tuli hakuun 59 omakotitonttia muun muassa Vuoreksesta, Kaukajärveltä ja Vehmaisista. Olemme uudistaneet tonttihakua, eikä hakukriteereissä enää käytetä pistetystä tai pisterajoja. Vuokratonttien lisäksi haettavana on kiinteällä hinnalla ja tarjousten perusteella myytäviä tontteja.

Kaupungin pyrkimyksenä on edistää kaupunki- maista tiivistä rakentamista. Tampereen elinvoimaa tukevan kaupunkikehityksen kannalta kaavoituksen sujuvuus ja rakennuslupamenettelyn nopeus ovat merkittäviä kilpailutekijöitä. Rakennuslupahakemusten käsittelyaikaa pyritään lyhentämään oleellisesti tämän valtuustokauden aikana ja digitalisaatiota hyödynnetään kaavoitusprosessissa. Hyvät kuulijat, Tampereetta kehitetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tampereen omakotiyhdistysten keskusjärjestö on tärkeä yhteistyökumppani Tampereen kaupungille, kun haluamme suunnitella viihtyisiä asuinalueita hyvine lähipalveluineen ja pitää huolta nykyisistä asuinalueistamme. Voitte vastaanoton aikana vapaasti tutustua Raatihuoneen eri saleihin ja jokaisessa huoneessa on pieni punainen kirja, josta voi lukea tarkempia tietoja huoneen sisustuksesta ja kalusteista. Toivotan Teille viihtyisiä hetkiä Raatihuoneella ja lämpimästi onnea virkeälle ja monipuoliselle omakotiyhdistystoiminnalle Tampereella.

Nokian Työväen Mieskuoron musiikkiesitykset kuultiin sekä Raatihuoneella että Suomalaisella klubilla

Vesivek Oy:n Timo Kautto yllätti lahjallaan ja ylitti pituudellaan. Ylisiurunen kurkistaa; ”palaako talossa valot? - palaat!”

Tuula Lahtinen ja Reima Leppänen Keskujärjestön hallituksesta

Kastehelmi Raninen Ryydynpohjan Oky:stä

Pentti ja Marja Sillman Kumpulän Oky:stä

Kalkun Oky toi Keskujärjestölle viirin

Matias Peräisen johdolla Koivistonkylän Oky tuli onnittelemaan

Raija Kauppi ja Ilona Lätti Tilimanager Oy:stä

Ari Turunen Kirjapaino Jaarli Oy:stä

Sinikka Jalo ja Virpi Oksala Pirkanmaan Jätehuolto Oy:stä

*Tampereen Omakotiyhdistysten Keskusjärjestö
kiittää jäsenyhdistyksiä ja jäseniä
sekä yhteistyökumppaneita
60-vuotistaipaleen muistamisesta!*

**Omakotiviesti ei synny ilman ilmoittajia, siis
SUOSIKAA
ILMOITTAJIAMME!**

Piha
Puutarhaksi

*Tartu hetkeen,
ota yhteyttä!*

Sanna Saari | 040 551 9950 | info@pihapuutarhaksi.fi

OMAKOTIYHDISTYKSILLÄ ON YHÄ VOIMAA V. 2018! KOKO KALKKU KÄVELI KOULUN PUOLESTA

Kalkun koulun vanhempainyhdistys ja Omakotiyhdistys eivät aikoneet hyväksyä Sivistys- ja kulttuurilautakunnan suunnitelmia Kalkun koulun ja päiväkodin lopettamisesta. Syyttävä sormi osoitti myös kohti Asunto- ja kiinteistölautakuntaa jossa on kehitetty teoria että alle 150 oppilaan koulut ovat kustannuksiltaan liian kalliita oppilasta kohden. Yhdistykset olivat vakaasti sitä mieltä että lautakunnat ovat tyystin sivuuttaneet pormestari-ohjelman päätöksen jossa on sovittu varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja 1-2 luokkien opetuksen järjestämisestä lähipalveluna.

Suunnitelmat Kalkun koulun oppilaiden siirtämisestä osin Kalkunvuoren pienten lasten yksikköön ja Tesoman yhtenäiskouluun tuntuivat asukkaista järjettömältä. Matka Kalkunvuoreen on 2,4 km sisältäen 5 vilkkaan liikenteen ajoradan ylitystä ja siitä on vielä toinen mokoma Tesomalle. Pitäisikö nykyinen puistomainen ja turvallinen oppimisympäristö vaihtaa teräsaidan ympäröimään asfalttipihaan ihmettelivät vanhemmat.

Kalkun asukkaiden ja oppilaiden vanhempien mielipiteiden esille tuomiseksi, päätettiin yhteistuumin järjestää kävelytapahtuma 16.9, johon kutsuttiin mukaan ed. mainittujen lautakuntien edustajia, itse toteamaan minkälainen olisi pienten lasten koulumatka Kalkunvuoreen ja Tesomalle. Kävelyn aikana keskusteltiin päättäjien kanssa monipuolisesti eri vaihtoehdoista, jolloin esille tuli mm. vaihtoehto, jossa päiväkotia ja koulu yhdistettäisiin, ja näin saataisiin oppilasyksikkökustannus laskennallisesti pienemmäksi. Tiedot muiden lo-

petuslistalla olevien koulujen kohtalosta antoivat aiheen uskoa, että asukkaita kuunnellaan. Esim. Terälahden koulu jonka yksikkökustannukset ovat kaksinkertaiset Kalkkuun verrattuna jatkaa nykyisellään.

Kalkun omakotiyhdistys taisteli 25 vuotta aikoinaan saadakseen Kalkkuun oman koulun. Kun se sitten 1979 toteutui, niin lyhenivät oppilaiden koulumatkat minimiin. Kohta 40 vuotta on koulutalo palvellut kouluopetuksen lisäksi kalkkulaisten monipuolisena harrastustilana. Kokoukset, juhlat, tapahtumat, jummat, kerhot ja tiedotustilaisuudet ovat pitäneet koulua avoimena myös viikonloppuisin ja iltaisin. Vaarana oli, että jos koulutalo suljetaan niin Kalkkuun ei jää mitään paikkaa missä kokoontua. Omakotiväki oli myös huolissaan omakotitalojen sukupolvenvaihdoksen mukanaan tuovien uusien lapsiperheiden tilanteesta. Kuka haluaa muuttaa paikkakunnalle missä ei ole mitään palveluita. Kävelyn jälkeen jäimme odottamaan lautakuntien 25.10 kokouksen päätöstä.

Ilolla otimme vastaan päätöksen koulun jatkamisesta pienten lasten yksikkönä, jossa esiopetus, luokat 1-2 ja päiväkotia yhdistetään. Voimme todeta, että taistelu kannatti ja pääsimme tavoitteeseen pienin vaurioin.

Teksti ja kuvat
Markku Ahonen

Tampereen vanhin omakotiyhdistys 85 vuotta

Härmälän Omakotiyhdistys vietti hiljattain Talvitien päiväkodilla / -koululla 85 vuosijuhlaa.

Juhlassa kuultiin apulaispormestari Johanna Loukaskorven tervehdyssanat kaupungilta ja hän välitti myös pormestari Lauri Lylyn onnittelut Tampereen vanhimmalle omakotiyhdistykselle.

Musiikista juhlassa vastasi tamperelainen rautalankayhtye Ruckfaces nostalgisine musiikkivalintoineen. Kuultiin niin Muistatkos Emma kuin myös muita ikivihreitä listahittejä.

Näyttelijä-ohjaaja Härmälän poika Seppo Heinola esitti mieleenpainuvia muistoja lapsuusvuosiltaan ja kertoi muussa esityksessään Mannerheimin sata vuotta sitten käynnistä Härmälässä tai tarkemmin Rantaperkiössä. Taustalla koko juhlan ajan pyöri yleisön katsottavissa isolla valkokankaalla kuvakertomus alueemme historiasta.

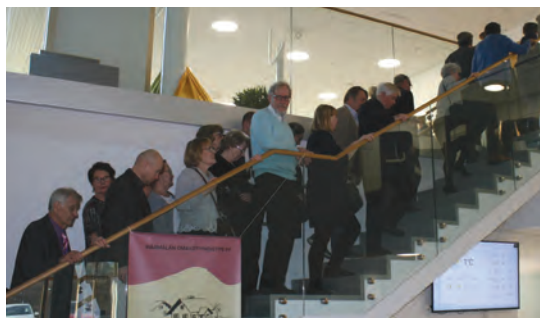
Kokouksessa palkittiin Härmälän omakotiyhdistyksessä pitkään toimineita jäseniä Tampereen Omakotiyhdistysten Keskusjärjestön ansiomerkeillä.

Omakotiyhdistyksen juhluvuoden kunniaksi aktiiviset jäsenet ovat lähdössä Kangasalatalolle kuulemaan Varusmiessoittokunnan bändilinjan esittämää iskevää joulumusiikkia.

Joulun alla omakotiyhdistys järjestää joulutulet Härmälänpuistossa, viime joulun alla jouluun hiljentävä tilaisuus oli erittäin suosittu.

Härmälän Omakotiyhdistys järjestää talven mittaan Vähäjärven pitkospuiden kunnostustalkoot, jossa Tampereen kaupunki on yhtenä yhteistyöelimenä. Omakotiyhdistys etsii mukaan myös muita sponsoreita.

Otteita apulaispormestari Johanna Loukaskorven puheesta juhluvuottaan viettävälle Härmälän Omakotiyhdistykselle.

Härmälän omakotiväki pääsi opastetulle kierrokselle Talvitien uudessa päiväkodissa ja koululla. Oppaana toimi Sari Lahtinen

Hyvät härmäläläiset ystävät

Tänään vietämme iloisia juhlia, sillä Härmälän omakotiyhdistys viettää 85-vuotijuhlaansa. Omakotiyhdistyksellämme on pitkä historia. Yhdistys perustettiin 1933, ja se on samalla myös Tampereen vanhin omakotiyhdistys. Sydämelliset onnitteluni sekä Tampereen kaupungin että omasta puolestani 85-vuotiaalle Härmälän omakotiyhdistykselle! Tuon tässä kohtaa myös pormestari Lylyn terveiset ja onnittelut omakotiyhdistykselle. Vaikka ikää yhdistyksellä on jo rutkasti, on se edelleen elävä ja toimielias.

Yhdistys perustettiin aikoinaan omakotiväen edunvalvontajärjestöksi, ja se toimii Härmälän, Rantaperkiön ja Sarankulman alueella. Yhdistyksen perustamisen syynä oli tarve ajaa yksittäisen omakotitalon ja siellä asuvien ihmisten asiaa sekä asioida kaupungin suuntaan kaikkien jäsenten puolesta. Omakotitalossa asuva ei aina tule mieleksi omakotiyhdistystä edunvalvojaksi tai edunvalvontaorganisaatioksi, mutta sitä se mitä suurimmassa määrin on. Tekemistä omakotiyhdistyksessä riittää edelleen, kun halutaan turvata tai parantaa asuinalueen palveluita, liikenneturvallisuutta tai ottaa kantaa aluetta sekä omakotiasumista yleisesti koskeviin asioihin. Yksittäisen henkilön tai perheen on paljon vaikeampi ajaa asioita esimerkiksi Tampereen kaupungin suuntaan kuin yhdistyksen. Härmälän omakotiyhdistys on aina osannut tarttua oikealla hetkellä tärkeisiin asioihin. Yhdistystoiminnassa yhdistys on juuri niin aktiivinen kuin sen jäsenet ovat. Meidän omakotiyhdistyksessämme aktiivisia, muiden hyväksi toimivia ihmisiä on onneksi aina löytynyt. Siitä suuret kiitokset nykyisille ja entisille omakotiyhdistystoimijoille.

Härmälän omakotiyhdistyksen kaltainen aktiivinen omakotiyhdistys on paitsi omakotiasukkaan edunvalvoja niin myös alueen yhteisöllisyyttä vaaliva alati ajassa elävä toimija. Kesän avaus Härmälänpuistossa, joulutulet, vappubrunssi, teatteriretket ja lasten omat tapahtumat tuovat näkyväksi sen, että hyvä omakotiyhdistys on jäseniään ja jäsenperheitään varten. Se myös osaa muuntua ajassa.

KAUPUNGINVALTUUTETUN *palsta*

Syksy on mennyt yhdessä hujauksessa, siltä tuntuu. Tampereen kaupunginhallitus on ahkeroinut mm. ensi vuoden talousarvion, ratikan ja Hiedanrannan alueen parissa viime viikot. Itse olen joutunut taistelemaan Pispalanharjun joukkoliikenteen palauttamisen puolesta koko vuoden. Linja 15:ta reittiossa keskustori - Pispalanharju lakkautettiin kesän alussa. Tämä oli järkytys pispalalaisille, koska harjun maasto ja korkeuserot ovat todella hankalat erityisesti ikäihmisille, lapsiperheille ja koululaisille. Nyt näyttää siltä, että taistelumme bussin saamiseksi Pispalanharjulle on saamassa voiton. Harvoin olen valtuutettuna joutunut taistelemaan jonkin asian puolesta näin paljon kuin nyt joukkoliikenteen turvaamiseksi harjun päälle.

Kerron taas teille, hyvät Tampereen omakotiasujat, Tampereen kaupungin ajankohtaisista asioista.

Pormestarin talousarvioesitys

Kuten viime lehdessä kerroinkin, pormestarin talousarvioehdotus tuli julki 22.10.2018. Tampereen kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2019 talousarviosta 19.11.2018 koko päivän kestävässä kokouksessa. Tätä kirjoitettaessa valtuuston kokous on vasta ovelta. Tähän lehteen eivät lopulliset päätökset vielä ehtineet. Tampereen kaupungin vuoden 2019 talousarvion ytimessä ovat kaupungistumisen ja talouden tuomiin haasteisiin vastaaminen. Kaupungin väkimäärän arvioidaan nousevan ensi vuonna yli 239 000:n, mikä lisää palveluiden tarvetta ja näkyy rahoituspaineina. Talouden tasapainottamisohjelma jatkuu, ja tavoitteena on saada kaupungin talous tasapainoon vuoteen 2020 mennessä. Keväällä 2018 kaupunginvaltuusto (23.4) päätti 43,5 miljoonan euron talouden tasapainottamistoimenpiteistä. Niitä lisättiin lopukesästä vielä 20 miljoonalla eurolla. Pormestari Lauri Lylyn (sd) mukaan Tampereen kaupungin tulot ja menot eivät ole vielä tasapainossa. Palvelut eivät nykyisellään riitä kasvavalle väestölle. Tulot eivät valitettavasti ole kasvaneet samassa suhteessa. Ilmastonmuutoksen ja kestäväen kehityksen huomioiminen on tärkeää, mikä näkyy mm. joukkoliikenteeseen panostamisena. Työllisyyden vahvistaminen ja työttömyyden vähentäminen on paitsi taloudellisesti myös inhimillisesti äärimmäisen tärkeää.

Kaupunki on nyt valmistautumassa työllisyys-

kokeilun jälkeen uuteen elinvoima- ja kasvupalveluallianssiin pohjautuvaan yhteistyöhön ja siihen liittyvään kehitysohjelmaan, joka jatkuisi vuoden 2021 maakuntauudistukseen saakka. Kehitysohjelmaan voidaan ottaa mukaan kaikki Pirkanmaan kunnat. Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä kasvatus- ja opetuspalvelut jatkavat kasvuaan ja samalla menot lisääntyvät.

Investointitaso tulee laskemaan vuodesta 2018. Tampereen investoinnit ovat viime vuosina olleet ennätyksellisen suuria. Vuonna 2019 taso ylittää 190,6 miljoonaa euroon. Uutta lainaa varaudutaan ottamaan 90 miljoonaa euroa. Tampereen ja sen yhtiöiden ja yhteisöjen investoinnit ovat yhteensä yli 400 miljoonaa euroa. Myös kulttuuriin panostetaan. Tampereen kaupunki hakee vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi yhdessä Mänttä-Vilppulan ja 10 muun Pirkanmaan kunnan kanssa. Harrastus- ja vapaa-ajan mahdollisuuksia lisätään, mm. Sorsapuistoon saadaan tekojää ja Tammelan stadionin projektin käynnistyttyä rakennetaan Kauppiin nykyaikainen pesäpallostadion ja jalkapallokenttä. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen talonrakennusinvestoinnit nousevat n. 26 miljoonaa euroon. Perusparannusta tehdään mm. Pispalan, Tammelan, Hyhkyn ja Olkahisten kouluille. Remonttia tehdään myös Hippoksen, Mustamäen ja Olkahisten päiväkodeissa ja Atalan terveysasema muutetaan päiväkodiksi.

Yksi merkittävimmistä investoinneista on Ojala-Lamminrahkan alueen rakentamisen käyn-

nistäminen yhteistyössä Kangasalan kaupungin kanssa. Hervantajärven alueen ja Lahdesjärven eteläosan yritysalueen rakentaminen alkavat. Santalahden, Ranta-Tampellan ja Vuoreksen alueiden rakentaminen jatkuu. Siltojen korjaamisessa merkittävin kohde on Hämeensillan uudistaminen. Raitiotiehen liittyviin hankkeisiin on varattu noin 7 miljoonaa euroa.

Poimintoja uutisista :

- Linnainmaan ja Tiptien terveysasemien kaikki asiakkaat voivat 19.11.2018 lähtien soittaa suoraan terveysaseman numeroon tai kiireettömissä asioissa lähettää yhteydenottopyynnön verkkomakkeella. Toimintamallin muutoksen tavoitteena on parantaa asiakkaiden yhteydentaantia terveysasemille.

- Terveysasemien kiireaikoja lisätään. Tampere-laisten hoitoon pääsyä kiireellisissä asioissa omalle terveysasemalle helpotetaan. Kaikille terveysasemille lisätään päivystysaikoja. Tamperealaisen sairastuessa ensisijainen hoitopaikka on oma terveysasema. Sairaanhoidtaja arvioi aina hoidon tarpeen joko puhelimesta tai terveysasemalla. Oman terve-

ysaseman ollessa suljettuna ajan voi saada Hatanpään kiirevastaanotolle. (Kiirevastaanotto palvelee arki-iltaisin klo 16–20 ja viikonloppuisin klo 10–16. Ajanvaraus vaaditaan). Aika kiirevastaanotolle varataan terveyspalvelujen neuvonnasta 03 10023. Tästä numerosta saa myös opastusta ja neuvontaa sairaustapauksissa joka päivä klo 7- 22. Kiireellisissä hätätapauksissa auttaa Tays Ensiapu Acuta.

- Kotihoidon tukipalveluna myönnettävään siivouspalveluun sekä harkinnanvaraiseen kuljetuspalveluun asetetaan ikäraja. Vuoden 2019 alusta lähtien näitä palveluja voivat saada yli 75-vuotiaat tamperelaiset ja orivesiläiset, jotka täyttävät muut kriteerit ja tulorajat.

Hyvää Joulua ja Uutta Vuotta 2019 teille kaikille !

Otan mielelläni palautetta vastaan, esim. mistä haluaisitte lisätietoja. Sähköpostini on aila.dundar@kotikone.fi. Ottakaa rohkeasti yhteyttä.

Aila DüNDAR-Järvinen

Sinulle, joka olet menettänyt läheisesi, - palveleva perheyrietyksemme

Juhani Mäkipää

Teitä palvelevat myös:
Pekka Jokiranta
Jukka Mäenanttila
Mika Leinonen

Leena Mäkipää-
Koivumäki

Lähes vuosisata hautausalan kokemusta Tampereella.

PÄIVYSTYS YMPÄRI VUOROKAUDEN: 050 362 9690

Kalevan puistotie 17, (03) 255 4102 • Kauppakatu 12, (03) 253 1720
• Aleksanterinkatu 15 (Htsto Vuori), (03) 212 2137

www.tampereenhautauspalvelu.fi

LUOTTAMUSMIEHEN *palsta*

Sivusta seuraten

Omakotiasumista nyt hieman sivusta seuraavana voi nähdä asioita useammastakin näkökulmasta. Tärkein on tietysti tausta omakotiasujana, mutta myös osana laajempaa kaupunkikehitystä sekä asumista osana perhepolitiikkaa. Tampereella asumisen teema on täydennysrakentaminen ja tiivistäminen. Tämä tarkoittaa keskittymistä kerrostalorakentamiseen. Hieman myönteisyyttä on saanut nyt myös pientaloasuminen. Vuosikymmenen alussa omakotiasumista oltiin jo hyljeksimässä menneen ajan jäänteinä, joka häviää kaupungistumisen myötä.

Väestön kasvu kaupungeissa on ollut jo oikeastaan ammoisen ikuinen ilmiö. Kaupunkeihin on muutettu työn-, paremman elintason- tai vaikkapa mukavamman elämisen perässä. Nyt on puhutaan vanhan kaupunkirakenteen tiivistämisestä. Katutasoon pysäköintialueet tai laajat piha-alueet pyritään rakentamaan asumiseen. Toisaalta haetaan kaikki vähänkin tehoton olemassa oleva rakennuskanta tehokkaampaan käyttöön.

Kaupungistumisessa on myös harhoja. Kasvu ei ole kohdistunut pelkästään perinteisiin kaupunkeihin, vaan kasvu on sijoittunut hieman laajempaan. Maaseudulta muutto on koskenut kaupunkiseutu- ja ydinkaupungin ohella. Kaupunkiseuduista ovat menestyneet vain joidenkin menestystarinoiden omaavat kaupunkiseudut. Tampere kehyskuntineen kuuluu tähän joukkoon. Tampereella on hyvä sijainti, meillä on maineikas kulttuuritausta jne. Tampereen imusta hyötyvät naapurikunnat kasvamalla hyvin voimakkaasti.

Koko kaupunkiseudun kasvua voi pitää hyvänä ilmiönä. Laajempi kasvualue luo kilpailuasetelmaa kaupunkiseudun sisäisessä muutossa ja työpaikoissa. Omakotitonttitarjonnassa on jo pitkään ollut kilpailua alueen kuntien välillä. Kilpailulla saadaan pidettyä asumiskustannuksia edes hieman kurissa. Matkustaminen seudun sisällä ei ole enää ongelma olkoon kyseessä oma auto tai bussi.

Omakotirakentamisen uusi suunta ja kunniamaininta talojen suunnittelijalle

Tampereen omakotitonttien kysyntä ei ole oikea

mittari kertomaan halukkuudesta asua omakotitalossa. Vuosikymmenen alun taloudellinen taantuma teki ihmisistä harkitsevia. Oma talous piti olla varmallalla pohjalla, ennekuin lähdettiin isoon investointiin. Talouden paremmat näkymät ovat lisänneet myös omakotirakentamista.

Lainsäädännölliset ohjeistukset ovat myös muuttaneet omakotirakentamista. Perinteinen hartia-pankkirakentaminen on loppunut lähes tyystin ja tilalle on tullut avaimet käteen-periaate. Monessa mielessä suunta on hyvä, koska se on siirtänyt rakentamisen entistä enemmän ammattilaisten käsiin ja hallitiloissa tehtyyn elementtituotantoon. Toivottavasti uudella suuntauksella voidaan nostaa rakentamisen laatua ja välttää vuosikymmenten jälkeen paljastuvat rakennevirheet.

Omakotirakentamisen uusi kasvu ja merkitys huomioitiin kaupungin ympäristö- ja rakennusjaostossa myöntämällä Pirkanmaan rakennuspäivillä kunniamaininta omakotitalojen suunnittelulle. Palkinto kohdistettiin erälle maineikkaalle omakotitalojen suunnittelijalle, arkkitehti Maija Tolmuselle. Uuden polven omakotitalojen rakentamisessa on tapahtunut linjamuutos. Talojen koko on pienentynyt viime vuosikymmenen neliömääristä. Kuitenkaan mistään tarpeellisesta ei ole luovuttu vaan suunnitteluun on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota. Samoin jo aiemmin alkanut tonttikoon pieneneminen on jatkunut.

Olen suhtautunut omakotitonttien jakoon hieman varauksellisesti ja varovaisesti. Nyt olen tarkistanut kantaani sallivampaan suuntaan yleisen

kehityksen myötä. Tonteista halutaan lähinnä vain olennaisen tarpeen edellyttämiä tontteja. Tontti pitää olla myös helposti muunneltavissa perheeseen muuttuessa. Pihan suunnittelusta on tullut tärkeä osa talon suunnittelua, sillä pienelle tontille ei mikään yleisratkaisu sovi.

Tonttien jakaminen on kuitenkin tehtävä huolella ja tarkastellen laajempaa kokonaisuutta. Tärkeää on suunnitella vähintään koko kortteli. Usein hyvään ratkaisuun päästäisiin, jos useampi tontti voitaisiin ratkaista samalla kertaa tai muodostaa uusi tontti useasta kiinteistöstä. Aina pitää kuitenkin muistaa, että omistaja päättää haluaako hän jakaa tonttinsa vai asua isommalla tontilla.

Tampereen rakentamisen korkeasuhdanteen eräs piirre on ollut kerrostalorakentaminen perinteisille omakotialueille. Jossain mielessä tätä voi pitää hyvänä perheiden asumisen kannalta. Esimerkiksi ikäihmiset voivat myydä omakotitalonsa lapselle ja muuttaa itse lähitöllä kerrostaloon. Kerrostalojen mitoitus maisemaa muuttavana pitää kuitenkin suhteuttaa lähiympäristöön. Lisäksi kerrostalojen pysäköinti on mitoitettava riittävän isoksi, jotta pysäköinti mahtuu omalle tontille. Omakotialueiden pihakatujen mitoitus ei siedä ulkopuolista pysäköintiä.

Ratikkaa ja linjastosuunnittelua

Tampereen katukuvassa näkyy nostokurkien lisäksi ratikan rakentaminen. Ratikan valmistamiseen liittyen on käynnissä keskustelu bussilin-

jastosta vuonna 2021. Olin edellisellä kaudella joukkoliikennelautakunnassa. Siellä Pekka Salmen johdolla päätettiin periaatteet tulevalle linjastolle. Silloin jo käytiin laaja keskustelu tulevasta linjastosta. Silloisen päätöksen mukaan bussien runkolinjat kulkevat Hämeenkatua ja Keskustorin kautta. Samoin sovittiin, että eteläinen Tampere huomioitaisiin jatkosuunnittelussa myös keskustan saavutettavuuden kannalta.

Nyt linjastosuunnittelussa on rinnalle nostettu malli, joka perustuisi ratikkaan ja sitä tukevaan syöttöliikenteeseen. Keskustorille pääsisi vain muutamalla bussilla. Tässä linjastomallissa pitäisi vaihtaa lähes aina jossain vaiheessa ratikkaan. Malli tuntuu Tampereen kokoisessa kaupungissa järkyttävältä. Toivottavasti omakotiyhdistykset ovat huomanneet reagoida linjastosuunnitelmaan.

Omakotiyhdistykset voivat reagoida myös syksyn ja (talven) pimeyteen. Miltä nostattavia piristykksiä ovat olleet muun muassa Veisu-Korkinmäki yhdistyksen joulukalenteri ja Ikurin-Haukikuoman jääveistokset. Tällaisina vuosina, jossa lumen tulosta ei tätä kirjoitettaessa ole merkkiäkään, edelläkuvat toimet luovat tunnelmaa.

Hyvää joulun alusaikaa

toivottaen Matti

K Supermarket

WESTERI

*Kauppa
lähellä Sinua*

**Tesomankatu 4
Puh. 010 538 1200**

**ÖLJYPOLTINHUOLTO
KEIJO HAVERINEN**

Yli 40 vuoden
kokemuksella

0400 236 955

keijo.haverinen@nic.fi
Kiertotie 4, 33450 Silvikkala

LAKIMIEHEN palsta

Asianajaja, oik.lis. Tarmo Lahtinen vastaa Omakoti-Viestin lukijoiden kysymyksiin, jotka koskevat mm. kiinteistöjuridiikan ajankohtaisia asioita. Kiinnostavat aiheet tai selvittävät tapahtumat tulisi esittää Lahtiselle hyvissä ajoin ennen seuraavan lehden ilmestymistä. Luonnollisesti juristimme antaa alan neuvoja maksutta yhdistyksen jäsenille ja tarvittaessa hoitaa niitä pidemmällekin kohtuuhintaan.

Yhteystiedot: puh. 2128909, 040 5477874
asianajolahtinen@elisanet.fi

Kiinteistön hallinnanjakosopimus ja hiekoittamattomalla jalkakäytävällä loukkaantuneen korvausoikeus

Saan silloin tällöin puheluita, joissa soittaja kehuu tietojani kiinteistöjuridiikassa ja esittää sitten ”minulle helpon kysymyksen”.

Talven ja liukkaiden taas lähestyessä tulee mieleeni helppo kysymys, johon en ole osannut varmasti vastata, enkä osaa vielääkään. Mutta yritetään.

On kyseessä muutaman henkilön yhdessä omistama omakotitalo, jonka useamman omistajan ulko-oven edestä kulkee kadun jalkakäytävä. Omistajilla on vahvistettu ja rekisteröity hallinnanjakosopimus, jonka mukaan jokainen talon osaomistaja vastaa myös oman asunto-osansa editse kulkevan jalkakäytävän hiekoittamisesta talviliukkailla.

Yksi osakas vähät välittää hallinta-alueensa jalkakäytävän hiekoittamisesta, ja ohikulkija kaatuu tietysti siinä. Muiden omistajien asunnon edustat oli hyvin hiekoitettu.

Jalankulkijalle tulee pahat henkilövahingot, ja hän vaatii niistä korvausta. Korvauksia ei ala tulla. Viekö loukkaantunut käräjille kiinteistön omistajan (vastaajiksi kaikki yhteisomistajat) vai vain sen osaomistajan, jonka asunnon edustalla kaatumisen tapahtui?

Yksityiskohta, joka vaikuttaa asian harkintaan on varmasti juuri se, että hallinnanjakosopimus on julkisesti rekisteröity paikkakunnan maanmittaus-toimistossa, joten kaikilla sivullisilla on mahdollisuus saada siitä tieto. Hallinnanjakosopimuksen sisältö tulee varmasti selville loukkaantuneelle ja hänen mahdolliselle lakimiehelleen jo vaadittaessa korvaustakin.

Aivan samankaltainen tilanne tulee esille joskus pienissä asunto-osakeyhtiöissäkin. Muutaman osakkaan rivitaloyhtiöissä on saatettu sopia niin, että osakkaan ns. piha-alueen hallintaan kuuluu myös huolehtiminen yleisen jalankulkuväylän sannoittamisesta, joka kulkee rivitalo-osakkaan asunnon editse. Tällaisia järjestelyjä tehdään, jotta yhtiö säästäisi kiinteistönhoitokuluista. Edellä kuvattua hallinnanjakosopimusta tilanne muistuttaa lähes täysin silloin, kun as.oy:n osakkaiden hallinta-alue ja vastuu sen hoidosta on kirjoitettu yhtiön yhtiöjärjestykseen. Jokaisen asunto-osakeyhtiön yhtiöjärjestys on kaikkien saatavilla kaupparekisteristä. Sieltä siis vammautunut voi todeta, että kohta, jossa vahingon tuonut kaatuminen tapahtui, olikin yhtiön osakkaan hoitovastuulla.

Kun edellä mainittuja ongelmatilanteita ilmaan-

tuu, lakimies, joka ryhtyy hakemaan korvauksia vammautuneelle, joutuu miettimään, kuka haastetaan oikeuteen vastaajaksi, jos asiaa ei muutoin pystytä sopimaan. Kiinteistön kaikki omistajat yhdessä, asunto-osakeyhtiö vai pelkästään yksittäinen talon omistaja tai asunto-osakeyhtiön jäsen, joille kulkualueen hoito on määrätty ?

Kun tällaisen ongelman eteen joutuu, ratkaisua etsitään oikeuskirjallisuudesta ja mahdollisista ennakkopäätöksistä, joita ylempät tuomioistuimet ovat samankaltaisissa asioissa antaneet. Ainakaan minä en näistä lähteistä apua löytänyt.

Vaatimaton käsitykseni on se, että korvausta pitäisi aina kuitenkin pyrkiä hakemaan ensisijaisesti kiinteistön kaikilta yhteisomistajilta yhteisvastuullisesti tai jos kyseessä on asunto-osakeyhtiömuotoinen yhteisö, asunto-osakeyhtiöltä. Käsittelyn etuna olisi tällöin se, että asia saataisiin ratkaistua kokonaisuudessaan paremmin. Toisaalta, ehkä tulisi haastetuksi vastaajia aivan turhaan (kaikki talon yhteisomistajat ja koko asunto-osakeyhtiö).

Ongelma voi tuntua hieman haetulta, mutta näin ei ole. Pahoissa henkilövahingoissa korvaukset nousevat nopeasti kymmeniin tuhansiin ansionmenetykskorvauksineen jne.

Apua voi mahdollisesti saada korvauksiin vakuutuksista. Omakotitaloissa on usein ns. kotivakuutus ja kiinteistöissä kiinteistövakuutus.

Molempiin vakuutustyypppeihin sisältyy usein ns. vastuuvakuutus, jossa vakuutetun puolesta em. vahingonkorvauksia maksaakin vakuutusyhtiö.

Epäilen kuitenkin, että vakuutusyhtiöiden puolelta saatetaan törmätä myös edellä kuvaamani ongelmaan. Jos taloyhtiöllä on koko yhtiön vastuuvakuutus, korvaako se silloin vahinkoa, jonka on aiheuttanut välinpitämättömyydellään yksittäinen asunto-osakeyhtiön jäsen, joka näyttäisi olevan siitä vastuussa henkilönä. Samoin, jos kiinteistön kaikki omistajat ovat ottaneet yhdessä omistamaansa kiinteistöön kiinteistövakuutuksen ja siihen liittyvän vastuuvakuutuksen, korvaako se silloin vahinkoa, jonka korvaamisesta näyttäisi olevan vastuussa vain yksi osaomistaja henkilönä.

Vakuutusten ja vakuutusyhtiöiden välinen suhde saattaa nousta ongelmallisena esille senkin vuoksi, että henkilöllä, joka näyttäisi olla korvausvastuussa voi olla myös oma kotivakuutus asuntonsa irtaimistolle. Siihenkin säännönmukaisesti sisältyy yksityishenkilön vastuuvakuutus. Pääsevätkö vakuutusyhtiöt tällaisessa monivakuutustilanteessa yhteisymmärrykseen, kenen vakuutuksesta ohikulkijan henkilövahinkoa korvataan.

Tampere 15.11.2018.

Tarmo Lahtinen
Asianajaja, Tampere

SÄHKÖREMONTTI Kantam Oy

- Sähköremontit, vanhat omakotitalot osataan
- Sähköasennukset
- LED-valaistukset
- Työt ammattitaidolla 35 vuoden kokemuksella

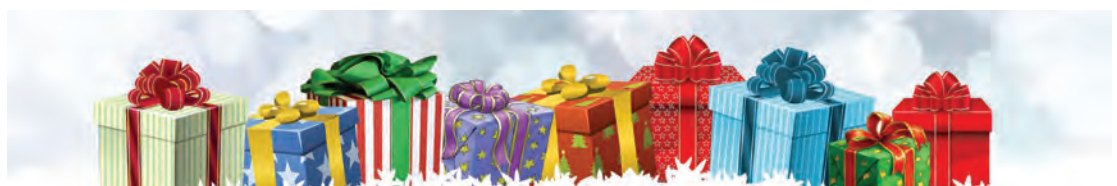
Jari Tunkkari
040 938 1400
www.kantam.fi

LED -valoilla turvalliseen ja energiataloudelliseen asumiseen.

Luofettava Kumppani

Toivotamme
Hyvää Joulua ja
Onnellista
Uutta Vuotta!

Öljykolmio Oy

- **ÖLJY- JA KAASU-
LÄMMITYSLAITTEET**
- **ÖLJYSÄILIÖ-
ASENNUKSET**
- **KATTILAHUONE-
SANEERAUKSET**
- **MYYNТИ, ASENNUS
JA HUOLTO**

Ota yhteyttä ammattilaiseen!

KOHDELÄMPÖÄ

Näin joulun alla muistuu mieleeni työmatka runsas kymmenen vuotta sitten Kreikan Thessalonikiin. Aiheena oli konsultoida lämpölaselementtejä valmistavan tehtaan uuden tuotantokoneen jäähdytyksen hoitamisessa.

Näppilämmittin Etelän malliin (piirros Arto Forsell)

Saavuimme suomalaisen konevalmistajan kanssa joulukuisena iltana kaupunkiin, jossa jouluvalot loivat talvista tunnelmaa. Ulkolämpötila oli -0 astetta ja lumihiutaleita leijaili tuulessa. Ilma oli itse asiassa hyinen. Seuraavana päivänä kokoontuimme ikkunalaselementtitehtaaseen. Tehdashallin iso ovi oli auki ja työntekijät pursottivat toppatakkeihin ja karvalakkeihin pukeutuneina butyyylimassaa lasielementtien saumoihin. Tampereella vastaava tehtiin hyvin kontrolloiduissa lämpöoloissa ja varsinkin massan jäykistämisvaihe hoidettiin erillisessä lämpöhuoneessa yli kolmessakymmenessä asteessa.

Jos oli vilpoista tuotantohallissa, ei johtajan ja hänen sihteerinsäkään olosuhteet olleet kaksiset. Sihteerin huoneen ainoa lämmönlähde oli katosta roikkuva säteilylämmittin, joka oli suunnattu sihteerin tietsikan näppäimistöön. Pysyivät edes sormet sulana. Johtajalla oli huoneessaan sentään kirjoituspöydän alla siirrettävä sähkölämmittin. Mitään ilmanvaihtolaitteistoa ei huoneissa ollut. Mutta eipä ollut koko teollisuusalueellakaan: kiersimme palaverin päätyttyä aluetta enkä nähnyt ilmanvaihtovehkeitä sen paremmin rakennusten katoilla kuin seinillääkään. Kreikka ei olekaan tunnettu teknisten tuotteiden viejänä. Osatekijänä voi hyvinkin olla, ettei tuossa kulttuurin kehdoissa oltu saatu valistusta työskentelyolosuhteiden merkityksestä paitsi työntekijöiden viihtyisyyteen ja terveyteen, myös tuotteiden laatuun.

Kohdelämmityksestä tuli mieleeni, että rintamamies-talomme yläkerran nurkassa on vaimoni työpiste. Se

pysyi vetoisena seinien lisäeristyksistä huolimatta osin johtuen tietokoneen jäähdytyspuhaltimen aiheuttamasta ilman puhalluksestakin. Olosuhteet saatiin lopulta siedettäväksi pienellä siirrettävällä lämpöpatterilla, joka lämmittää kuin kissa tai koira vaimon jalokojen juuressa. Varmaankin lopullinen ratkaisu tulee olemaan vintin eristeen vaihto tai lisääminen.

Ja lopuksi lämmönsäästövihje: Yöajan lämpöhäviöiden pienentämiseksi suosittelen ikkunaverhojen käyttöä, kuitenkin niin, etteivät ne ulotu lämpöpatterin päälle. Ikkunan eteen vedetty verho vastaa ylimääräistä ikkunalasiasia. Säleiverhoissa tärkeää on kääntää ne kiinni yöksi ja vielä siten, että säleitten sisäreuna on alaspäin. Päivällä verhot kannattaa nostaa ylös, sillä vaakasuoraan olevat säleet lisäävät lämpöhukkaa saman verran kuin ottaisi yhden lasin pois.

Börje Hagner

**Katossa
reikä, eikä!**

Asuuko vintilläsi **ENSIO... kondensio?**

Ilman kylmetessä kondenssivesi kostuttaa
välikattoa, jos tuuletus ei toimi.

Lue lisää aiheesta vesivek.fi

Soita ja tilaa ilmainen kuntoarvio:

03 3390 0401

VESIVEK

Meidän katon alla on hyvä olla.

TEEN TYÖT JOSTA ET ITSE SELVIÄ

- Pihapuiden kaadot
- Risujen / puiden pois kuljetukset
- Kantojen poisto tonttia rikkomatta
- Pensas- / kuusiaitojen leikkaukset
- Pihan- / maanmuokkaukset
- Rännien puhdistus ja ulkopuolelta pesu
- Omakotitalojen / kesämökkien ulkomaalaukset
- Ym. koti- / mökkityöt

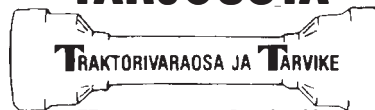
Kysy lisää!

Tmi Avuksileo

Puh. 040-961 5932

Muista kotitalousvähennys.
Vastuuvakuutus on!

KANNATTAISI MUUTEN KYSYÄ **POLTTOÖLJY- TARJOUSTA**

Hatanpäänvaltatie 40
33900 Tampere
Puh. 03-2122 747

SIIVOUSSISSIT[®]
Ja elämäsi on siistiä

Siivous- ja kotipalvelut

040 537 9111

www.siivoussissit.fi

OMAKOTITALON MYynti

Voiko talonsa myyntiin valmistautua?

Luopuminen ei juuri koskaan ole helppoa. Taloon ja jopa puihin sen ympärillä kiintyy. Jos talo on itse rakennettu tai remontoitu, tunnetaso on korkeampi. Jos juuri tässä talossa perheen lapset tuotiin ensimmäiseen kotiin, sen seinät pitävät sisällään ei vain juuri oikean korkuisia keittiökaluksia tai uusittuja ikkunoita, vaan vuosien perhe-elämää iloineen ja suruineen.

”Puolison muutettua taivaan kotiin, ei koti ole enää entisensä”, toteaa leski. *”Hänen kätensä jälki lohduttaa, mutta myös muistuttaa.”* Pidentääkö surutyötä tai ei, voi eteen tulla yksinäisen vanhuksen murhe myös omasta jaksamisesta. Joskus on edessä nopeakin pakkolähtö, jos voimat eivät oikeasti kannu kulkua portaissa tai pihapiiristä huolehtimista. Siinä tilanteessa ei aina auta, vaikka puoliso eläisikin.

Päätös talon myynnistä tulee usein jo nuoremillekin. Työt vievät toisaalle, perhe kasvaa tai ystävät ovat vinkanneet, että toisella ok-alueella on paremmat palvelut, koulussa ei sisäilmaongelmia ym. Joskus vain päätetään muuttaa kerrostaloon keskustaan tai vaihtelunhalu iskee katsellessa TV:n sisustusohjelmia. Syitä myydä talo on monia. Jos pakkoa ei ole, mieltä voi jarruttaa muuttamisen vaiva. Kun päätös myydä syntyy, mitä kaikkea pitää huomata?

Milloin on paras aika myydä? Miten välttää kahden asunnon loukku?

Kiinteistönvälittäjä Anne Kytömäki, Bo LKV Tampere Oy:stä vastasi mielellään kysymyksiin.

”Paras myyntiaika on, kun talon piha ja ympäristö on parhaimmillaan.”

Ensiksi tulee mieleen kesä. Välittäjä hieman toputtelee. *”Kevätauringossa, kun hanget hohtavat*

ympärillä on myös hyvä aika myydä.”

Kytömäki toteaa, että joskus kesähelle houkuttelee ostajat rannoille mieluummin kuin kiertämään taloesittelyissä.

Alkukesä, omenapuut kukassa ja ostajalla jo kädet kihelmöimässä multaa kynsien alle, mietin.

”Lapsiperheiden suosimilla alueilla on yleistä ajoittaa muutto koulujen lukuvuosien väliin”, Anne Kytömäki ehdottaa.

Ikääntyvän omakotiasujan kannattaa, jos mahdollista, alkaa hyvissä ajoin suunnitella kodinvaihtoa. *”Samalla kun valmistele myyntiä, voi jo alkaa katsoa uutta kotia. Kahden asunnon loukun on mahdollista välttää joko myymällä oman kodin ajoissa tai tekemällä seuraavasta kodista ostoparjoksen, jossa on ehtona oman asunnon myynti.”*

Voiko myyntiin valmistautua?

Anne Kytömäki toteaa, että ammattitaitoinen kiinteistönvälittäjä osaa antaa ohjeet, kannattaako taloa tai tonttia esim. siistiä ennen myyntiä.

”Yleistä on, että omistaja pakkailee irtaimistoa kaappeihin ja karsii turhia tavaroita sisältä ja pihalta ennen myyntiä, jolloin ostajan on helpompi hahmottaa myynnissä oleva talo ja tontti.”

Perussiivous on varmasti paikallaan ennen näyttöä, pohdin.

”Siivouksen lisäksi perushuollot on viisasta tarkistaa, mm. rännien ja katon kunto ja puhtaus sekä sokkelin vierustan kasvittomuus. Jos talossa on öljylämmitys kannattaa myyntiä ennakoita tarkistuttamalla öljysäiliö ennen myyntiä”, Kytömäki jatkaa.

Tärkeää on myös muistaa, että

”Energiatodistus on lakisääteinen ja tulee olla jo taloa markkinoitaessa”, kiinteistönvälittäjä huomauttaa. *”Kuntotarkastus on yleinen ja tehdään*

usein siinä vaiheessa, kun myös ostajalla on mahdollisuus olla paikalla.”

Jos haluaa vähän ehostaa taloan houkuttelevammaksi, miten menetellä?

”Bo LKV sisällyttää välityspalkkioon talon stailauksen ja tarvittaessa tyhjän talon kalustuksen, jolloin omistaja voi jättää asian huolelta ammattilaisille.”

Ei siis väliä, missä asut ja onko talosi omistus- vai vuokratontilla, kaikille löytyy muuttovoittoisella Tampereella tulijoita. ”Vuokratontilla olevaa taloan myytäessä, kannattaa huomioida milloin vuokra seuraavan kerran nousee, sillä tämä voi vaikuttaa myyntihintaan”, Anne Kytömäki vielä muistuttaa.

Kodinvaihtotarinoita

Kerran eräs omakotitalonsa myynyt kertoi valin-neensa ostajan sen perusteella, että perheen äidin silmistä näki tämän olevan juuri hänen perheel-leen tarkoitettu.

”Oli mukavaa jättää rakas talo huolehtivien silmien alle.”

Kirjailija Sinikka Nopola kertoo kirjassaan ”Onko teillä tämmöistä?” ostaneensa ensimmäisen asun-tonsa heti ensimmäisessä näytössä käydessään. Nuori miesmyyjä kun vertasi ostajaa ikkunasta näkyvään kevään vihreään koivuun. Huoneiston heikko kunto unohtui ja kauppa tehtiin, kirjailija toteaa itseironisesti.

Haastatteli: Raisa-Tiina Lahtinen

OMAKOTIVIESTIN LUKIJANA SAAT 500 € ALENNUKSEN VÄLITYSPALKKIOSTANI. OTA YHTEYTTÄ!

Poimintoja asiakaspalautteista:

”Itsevarma ja ammattimainen ote työhön. Osaa painottaa ostajalle tärkeitä asioita ja tuntee rakennusalan sanaston ja eri tekniikat todella hyvin. Välittäjän ammattitaito: 10.”
Omakotitalon myyjä 2018

”Välittäjä oli ammattitaitoinen ja ahkera. Hänen kanssaan oli miellyttävä asioida ja hän osasi selittää asiat ymmärrettävästi.”
Omakotitalon myyjä 2018

ANNE KYTÖMÄKI

Kiinteistönvälittäjä

Projektijohtaja, partner, LKV, KiAT

040 527 5137 | anne.kytomaki@bo.fi

Jo kaukaa näkyy, missä talossa on uusi katto - Vesivek

Matti Mehtonen astuu ovesta, kun automme kaartaa pihaan.

”Aurinko alkoi juuri paistamaan, niinhän me sovimme”, lupsakka mies toteaa. Olimme puhelimesta päätelleet, että keskipäivällä taitaisi olla se varmasti valoisin hetki.

Haastattelupäivää edeltävät päivät olivat marraskuun alun pimeään harmaita. ”Vaikka kyllä näin komea katto näkyy hämärässäkin.”

Mehtokset olivat vuosi sitten kesällä päättäneet tilata kattoremontin. *”Vanha oli laskenut kuin lehmän selkä ja vähän vettäkin tuli taitekohdasta sisään.”*

Kolmesta paikasta oli tarjousta kysytty. *”Valitsimme hinnaltaan keskimmäisen”, isäntä Mehtonen kertoo.*

Vesivek Oy:n myyjä osasi hyvin selittää työn kulun. *”Lisäksi kahteen lähellä sijaitsevaan taloon oli sama firma laittanut katot ja näiltä saimme kuulla myönteistä palautetta.”*

Remontti kesti neljä päivää. *”Meille siitä ei ollut mitään haittaa, katselimme ja ihailimme miten hienosti korjaustyö sujui”,* kertoi sisältä pihalle tullut Kerttu Mehtonen.

”Vähän oli haittaa muutamalle naapurille, kun eivät päässeet ajamaan taloihinsa meidän ohitsemme.” Vesivek oli hyvissä ajoin vienyt naapureille tiedotteet tien sulkemista, mutta liekö parista talosta oltu lomalla, kun eivät olleet tienneet asiasta.

Painava nosturi jouduttiin asettamaan tielle, koska se olisi uponnut pihanurmikolle. *”Se viime vuoden kesä oli niin sateinen.”*

”Vaikka tässä remonttia on tehty parikymmentä vuotta, en enää olisi itse ryhtynyt noin viistolle katolle remonttia tekemään.” Matti Mehtonen tunnustaa kyllä kerran käyneensä uudella katolla tutkimassa työn tulosta ja hyväksi sen todenneensa.

Vesivek Oy ja edeltäjänsä Hämeen Laaturemontti on jo pitkään ilmoittanut Tampereen Omakotiviestissä. Naapurien ja omakotialueen asukkaiden teettämät työt puhuvat yleensä puolestaan ja sana hyvästä työstä ja ystävällisestä, asiantuntevasta palvelusta kiirii kauemmaksikin. Myös Omakotiviesti haluaa välittää tietoa, että kannattaa suosia lehden ilmoittajia. Työn jälki näkyy.

Vesivekin sopimukseen kuuluivat katon lisäksi myös mm. vesikourut ja lumiesteet sekä tikkaat

Kerttu ja Matti Mehtonen tyytyväisesti uuden katon alla.

Viherkuiskaajan kynästä

Kuljen nurmen poikki metsän reunaan, panen merkille kuinka sulassa sovussa vuodenajat kättelevät toisiaan - täysin vihreää nurmea, lehtiasunsa riisuneita koivuja, yön jäljiltä kuuraisena herkästi keinahteleva heinäutupas, hymyilyttää.

Tuossa vahdinvaihdossa on kaikki järjestys ja epäjärjestys yhtä aikaa. Pujahdan katajan vierestä valkohäntäpeurojen polulle, annan kaikkien aistien olla vain, avoimena ja alttiina. Polku mutkittelee kangasmetsässä, keski-ikäiset petäjät huojuvat tuulessa, etäällä lintu tirskahtaa. Polku on juurakoinen ja paikoitellen kivinen, se ohjaa, ei pakota, askeleen harkituksi. Juurakot ja kivet tuntuvat saappaan pohjankin läpi. Astun vasiten niin, että jalkapohja venyy niitä vasten, nautin jokaisen kiireän säikeen taipuessa askeleen rytmiin. Reitti on tuttu ja pitää sisällään muistoja ja tunnelmia vuosien varrelta. Metsä sulkee syliinsä.

Luontosuhteesta ja sen synnystä

Mietin siinä kulkiessani, ettei luontosuhteeni suinkaan ole syntynyt itsestään. Ehdottomasti suurin vaikutus on ollut lapsuudessa ulkona vietetyllä ajalla erilaisissa luonto- ja viherympäristöissä. Ei sitä silloin ajatellut, että tässä sitä rakennetaan jottain elämän kestävä juttua - jotain, johon tarrata ja josta ammentaa voimia. Kavereiden kanssa sitä vain leikittiin lähipuistossa ja metsissä. Pihalla ja varsinkin maalla, puuhasteltiin ihan oikeidenkin töiden kanssa.

Tupa ja perunamaa. Oli se tupa vuosien varrella joskus punainenkin, mielikuvissani muistan sen mieluummin valkoisena. Mummula. Sinne ajettiin mutkaista metsätietä, sora rapisi renkaiden alla, auringon valo siilautui puiden runkojen välistä, heitti varjot tielle. Kiven kohdalta käännettiin vielä kapeammalle tielle, sille, jolla jännitettiin, että nappaako auton pohjaan roudan nostama kivi. Ei koskaan napannut.

Pihapiiriä rajasi tupa, navetta, liiteri. Sauna oli hiukan sivummalla. Mummun mielestä saunassa oltiin lähempänä Jumalaa kuin kirkossa, siksi siellä oli hyvä hiljentyä. Rakennusten kulmalta saattoi nähdä pellolle, aina ison kiven maahan asti. Kuka kiipesi kivelle, oli sankari. Mummulan metsänreunassa kasvoi mansikoita.

Mummulan tuoksut olivat sekoitus maata, heinää, kukkaa, lantaa, suvisaippua. Äänimaailma oli omansa, eläinten äänet, tuuli, sadekin kuulosti erilaiselta tuvan katolla kuin kotona. Kiirettäkin oli, mutta sen toi luonto, ei almanakka. Säätiedeutuksia kuunneltiin rarjosta, ei koskaan radiosta. Puhuttiin heinänteosta, puinnista. Ymmärsin kyllä, että täältä oli lähdetty leveämmän leivän perään. Leipä tuli muualta kuin maasta. Ymmärsin senkin, ettei juuria ollut hylätty, uudelta kotikylältä löytyi maisemasta pellot ja männyt.

Oma luontosuhteeni on sekoitus erityyppisiä luontosuhteita. Luontosuhteeni vankimman ytimen muodostaa arkaainen luontosuhde. Olen vakaasti sitä mieltä, että olen pieni osa luontoa ja sen kiertokulkua. Peukalollisena ja tahdonalaisen toimintaan pystyvänä ja syy-seuraussuhteet ymmärtävänä olentona olen vastuussa toiminnastani luonnossa toisintavoin kuin esimerkiksi eläimet. Seuraavaksi tärkeäksi nimeän esteettis - romanttisen luontosuhteen. Minulle ehtymätöntä iloa tuottaa seurata vuodenaikojen vaihtelua, pieniä yksityiskohtia luonnossa, valon ja varjon leikkiä metsässä, sitä kuinka heinät taipuvat tuulessa.

Tunnistan luontosuhteessani vahvasti piirteitä myös hyödyntävästä luontosuhteesta – mieluusti poimin mukaan sieniä ja marjoja metsästä, käytän pudonneita käppyräisiä oksia askartelumateriaalina, käpyjä puutarhassa katteena, elokuisia rapuillanviettoja on monet kerrat juhlistaneet lähitieneen järvien ravut. Ja se suurin yhteys hyödyntävään luontosuhteeseen: mieli työskentelee aktiivisesti luontolähtöisten palvelujen tuotannossa osasena olemisen puolesta. Myös luontosuhteessani on piirteitä tiedollisesta ja tieteellisestä luontosuhteesta, erityisesti siltä näkökannalta, että kuinka voidaan korjata ihmisen toiminnan vaikutuksen jälkiä luonnossa ja vesistöissä. Pieni siivu luontosuhteessani on naturalistinen – jotain kihelmöivän jännittävää on yöpyä villin luonnon keskellä. Sitten on se piirre, josta puhutaan kuiskaten – välinpitämätön luontosuhde: se on vallalla silloin kun klikkaan nettikaupasta lentolipun.

Onko luontosuhteella merkitystä muuta kuin itselle?

Tuossa viimeisessä kuiskaamalla lausutussa luontosuhteen viipaleessa on myös toisenlainen näkökulma. Jos ajattelen erilaisia luontosuhteita ja niistä muodostuvaa kokonaisuutta, ei ole lainkaan yhdentekevää kuinka suurta osaa välinpitämätön

luontosuhde pitää hallussaan tai onko luontosuhde ylipäätään päässyt koskaan syntymään ja kasvamaan. Ei yksilötasolla eikä varsinkaan yhteisötasolla. Siksi varsinkin lapsille kannattaa tarjota pienestä pitäen tilaisuuksia rakentaa omaa luontosuhdettaan monipuoliseksi ja vahvaksi.

Aineettomia asioita

Mitpä jos tänä vuonna joulukalenteri ei koostuisikaan pikkutavaroista vaan sisältäisi päivittäisen touhun ulkosalla yhdessä? Alkuun pääsee vaikkapa tuiki tavallisella piilosella lähipuistossa tai pihalla, mutta tasku-lamppujen avulla. Seuraavalla kerralla haastetta voi lisätä heijastimin. Sen verran jännittävämpää on pimeässä piiloson leikkiminen, että on syytä sopia etukäteen, saako säilytellä pelin tiimellyksessä. Kun heti mieleen tulevat leikit on leikitty, voi jouluvaloja ripustaessa miettiä muutamaa lisää. Tätä aineetonta kalenteria, joka voi olla myös sydäntalven kalenteri, voi vapaasti soveltaa eri ikäkausille ja eri persoonille sopivaksi. Oikeiden töiden osastosta mukaan voi poimia lintujen talviruokinnasta päättämisen ja päätöksen mukaan toimimisen – jos aloittaa ruokinnan, niin ei lopeta kesken talven, hiekoitushiekan varaamisen helposti käytettävään paikkaan, ulkovalojen ja lyhtyjen toimivuuden tarkistamisen ja varsinkin näkeekö posti- ja jätehuolto kulkea. Tarkista lumityövälineiden kunto ja kysy samalla kuinka iäkkäämpi läheinen niitä välineitä omassa kotonaan oikeasti jaksaa itse käytellä vai olisiko jo apu tervetullutta?

Nautitaan kuluvasta hetkestä, marraskuisesta hämärän hyssystä!

Sanna Saari
maisemasuunnittelija
viherkuiskaaja

PihaPuutarhaksi Oy

KUMPULAN OKY:N HALIMASJÄRVEN METSÄRETKI

Osana Koilliskarnevaali viikkoa Kumpulan ja Atalan omakotiyhdistykset järjestivät yhteistuumin 8.9.2018 metsäretken Halimasjärven luonnonsuojelualueen maastoon.

N.30 henkilöä kokoontui Atalan uimarannalle klo 11.00, josta lähdimme reippain mielin matkaan. Kaunis syksyinen sää suosi retkeilijöitä. Aluksi kiersimme Halimasjärven pitkospuita pitkin ja matkalla ihmettelimme erilaisia luonnonihmeitä. Pysähdyimme lähteellä, joka kuivasta kesästä johtuen oli lähes kuiva.

Osa porukasta kiipesi näköalapaikalle, josta avautui näkymä järvelle. Matkamme jatkui pitkospuita pitkin takaisin uimarannalle, josta jatkoimme matkaa yllätyspaikalle. Metsän siimeksessä kuntopolun läheisyydessä kokoonnuimme pienen

onkalon läheisyyteen. Hetken aikaa kuunneltuamme, onkalosta maan uumenista kuului kumeeaa selkäpiitä karmivaa murinaa. Kyllä siinä puheliainkin retkeläinen hiljeni, naama valkeni ja housunpuntit alkoivat tutista, kun murina vaan yltyi. Rohkeimmat retkeläiset uskaltautuivat sentään katsomaan mikä maanalla murisi.

Ensinäkemältä luolassa makaili ilmielävä karhu. Hetken aikaa maaniteltuani karhu suostui heräämään ennenaikaisilta talviuniltaan ja rynnisti muristen luolansa suuaukolle, johon jäi uniaan jatkaamaan. Vasta siinä kohtaa joku hoksasi, että ”eihän se okkaan oikee karhu, sillähän on lenkkarit jalassa.” Karhuksi paljastui Kumpulalainen Ilmo Viljamaa (kuva). Niin taitavasti ja onnistuneesti Ilmo karhun roolin esitti, että moni aikuinenkin luuli luolassa olevan oikean karhun tai ainakin koiran. Karhun paljastuksen jälkeen kerroin Virtolaisesta maankuulusta karhunkaatajasta Martti Kitusesta, joka elämänsä aikana 1700 ja 1800 luvuilla kaatoi yli 190 karhua. Jopa puukolla hän karhun tappoi, jouduttuaan tämän kanssa painiotteluun.

Karhunpesältä matkamme jatkui Kumpulan kentälle, missä Marja ja Päivi olivat järjestäneet retkeläisille mehu- ja makkaratarjoilun. Makkarapaistopaikalla (kuva) vaihdettiin mielipiteitä retkestä. Hyvin kaikki selvisivät n. 3,5 km:in matkasta, joka kuljettiin osittain vaikeakulkuisessa maastossa. Retken nuorin osallistuja oli n. vuoden ikäinen, joka taivalsi matkan äitinsä kantorepussa. Vanhin taivaltaja oli hieman yli 80-vuotias. Kaiken kaikkiaan mukava retki. Ei edes hirvikärpäset olleet retkeläisten harmina.

Teksti Pentti Sillman
Kuvat Johanna Sillman

RYYDYNPOHJAN OKY:N KESÄRETKE HUITTISTEN SEUDULLE

Nyt viimeistään Ryydynpohjan omakotiyhdistyksen väki tietää, mitä tarkoittaa sanonta ”hullu mies Huittisista syö enemmän kuin tienaa”. Kesäretki nimittäin suuntautui Satakunnan puolelle Huittisten seudulle, missä asiantunteva oppaamme kertoi alueen historiasta ja nykypäivästä.

Aamupäivällä tutustuimme ainutlaatuiseen Pahkapatatiisiin, missä oksista rakennettu teksti toivotti ryhmämme tervetulleeksi. Koko alue oli täynnä metsän ihmeellisiä luomuksia mm. pahkoja, juuria, kantoja ja oksia, joita isäntä oli metsästä löytänyt sekä taiteilijan silmällä tarkastellut ja nimennyt. Alueella oli useampi rakennus ja pihapiiri täynnä erilaisia metsästä löytyneitä monimuotoisia luonnon taideteoksia. Kyseessä oli siis pahkanäyttely, jossa esillä mm. yli 4000 luonnon muovaamaa pahkaesineitä. Näyttely oli levittäytynyt useampaan rakennukseen ja kunnostetussa navetassa toimi nyt näyttelytilan lisäksi mukava kahvio. Yhtenä ihmeellisyytenä oli isännän Suomen suurimman runkopahkan ympärille rakentama kahdeksankulmainen galleriarakennus.

Lounaspaikkana oli ravintola Wanha WPK. Ravintolarakennus on vuonna 1904 rakennettu ja 1933 ”nelipätyiseksi” laajennettu mm teatteri- näyttämönä ja elokuvateatterina toiminut entinen VPK:n talo ja näin myös osa Huittisten historiaa. Lähiseudun tuottajien raaka-aineista valmistettu lounas oli matkalaisten mielestä runsas ja erittäin maittava. Mukaan ostettiin Ilonan Maalaispuodista lähiruokaherkkuja ja lahjoja.

Tutustumiskohteena oli myös pakanuuden aikaiselle uhripaikalle Karsatinmäelle rakennettu keskiaikainen Huittisten Pyhän Katariinan kirkko. Kirkkoa on useampaan otteeseen laajennettu ja korjattu. Nyt kirkko on tuhatpaikkainen ainutlaatuinen nähtävyys, missä samaan aikaan voi nähdä merkkejä rakentamisesta usealta eri vuosisadalta. Esineistöäkin on eri vuosisadoilta: mm. saarnas-

tuolissa 1700-luvulta neliputkinen tiimalasi, joka näyttää myös 1/4-, 2/4- ja 3/4 -tunnin kulumisen, yksi kattokruunuista on 1600-luvulta ja miekka 1100-luvulta.

Kirkkopuistossa näimme Suomen viidennen presidentin Risto Rytin patsaan, sillä hän oli syntynään Huittisista.

Kaupungin historiallisten ja uusien rakennusten keskellä sijaitsee Wanhan Virtasen kauppa täynnä monen retkellä olleenkin lapsuudesta tuttuja tavaroita. Kaupassa ihailimme myös tämän päivän kädentaitajien tuotteita, kauniita lasi-, puu- ja tekstiilitöitä.

Kaupunkikierroksen yhteydessä ihmettelimme keskellä kadunristeystä liikenneympyrässä olevia suurenkokoisia ihmishahmoja. Teos on ”ympyrähullut”, joista toinen kiipeää lyhtypylvääseen ja toinen katselee vieressä. Lisäksi Risto Rytin kadulla Paavo Nurmen askelin juoksee ”Doris” ja puhelin-kopissa seisoo ”Boris”, kuten huittislaiset ovat patsaat nimenneet. Nämä hauskat veistokset ovat osa Huittisten katugalleriaa.

Retkemme viimeisenä kohteena oli Mattilan marja- ja viinitila, missä emäntä kertoi värikkäästi tilan historiaa sekä marjaviljelytoiminnan laajentumisesta nykyiselleen 100 henkilöä kesäaikaan työllistäväksi yritykseksi. Maistiaisina matkalaisille oli tarjolla mansikkajuomaa prosenteilla ja ilman prosenteja. Monella oli paluumatkalla mukanaan myös kiliseviä kasseja mansikkarasioiden lisäksi.

Pitkin päivää retkeläiset ihmettelivät, miten paljon nähtävää ja koettavaa löytyi Huittisten alueelta. Monet olivat ajaneet ohi, mutta harvempi poikennut. Päivä oli täynnä yllätyksiä, naurua ja iloista puheen sorinaa. Kaikki tyytyväiset retkeläiset toteivat, että kyllä kannatti Huittisiin poiketa.

Onnistuneen kesäretkemme suunnittelusta ja toteuttamisesta oli tälläkin kertaa vuosien kokemuksella vastanneet Anja ja A-P; heille jälleen matkalaisilta Iso Kiitos!

KR

AINO KIRJOITTI TRILOGIAN

Tutustuin Aino Hagneriin kahta eri kautta kahdeksan vuotta sitten. Aloin toimittaa Omakotiviestiä ja Aino istui keskusjärjestön hallituksessa. Eikä toki vain istunut, vaan toimi niin Huikkaan-Ruotulan Omakotiyhdistyksessä kuin tarjosi ideoitaan ja juttujaan myös Omakotiviestiin.

Iloinen ja hehkeä nainen saapui innostusta puhkuen Ahjolan Elämäntarinoiden kirjoituskurssille, jolla olin itse aloittanut hetkeä aiemmin. Tajusin, että nämä Ainothan ovat sama henkilö.

Aikaansaava ihminen, huomasin nopeasti. Kun kurssimme vetäjä jäi äitiyslomalle, Ainosta tuli itseoikeutettu ”rehtorimme”, kuten yksi kurssilaisistamme hänet nimesi. Aino oli hiljattain jäänyt eläkkeelle erityisopettajan virasta ja otti haltuun ryhmämme, johon silloin kuului liki 15 henkeä.

Kansankynttilämme seisoo uutuuskirjansa kanssa edessäni valokuvaan sopivaa valoa hakien.

”Me Muurahaiset olemme samanhenkisten ihmisten joukko, joka on hitsautunut yhteen näiden vuosien aikana. Olemme toimineet upeasti tukena toisillemme, kun näppäimistö ja ajatukset ovat olleet jumissa.”

Ryhmämme toimiessa omillaan, päätimme perustaa epävirallisen yhteisön kesäretken aikana jäsenemme mökkisaareen, ja nimesimme ryhmän Muurahaisiksi. Saarella kun oli runsaasti myös toimissaan puurtavia kaimojamme. Muurahaisten ikähaitari oli kolmekymmentä vuotta nuorimman ja vanhimpien välillä. Vanhimmat juhlivat parisen vuotta sitten 90-vuotista taivaltaan. Ahkeroiva ryhmä on työstänyt yhteensä parikymmentä kirjaa. Lisäksi syntyi hauska tavalla yhteinen Joulutarina. Se lähti liikkeelle yhden kirjoitetun Sillanpään tyyliin, taatamaisen runon, johon hän sijoitti muut ryhmäläiset 1920-luvun maalaiskylään erilaisiin rooleihin. Tästä innostuneena Muurahaiset alkoivat yksi toisensa jälkeen jatkaa tarinaa. Lopulta se päätettiin painattaa kansien väliin.

”Minä olen ainoa Muurahainen, joka en ole saanut omaa kirjaani valmiiksi”, huokaisen.

”Et vielä, mutta sinulla on vahva kannustajajoukko ympärilläsi”, Aino hymyilee silmissään palo, jonka

olen oppinut tuntemaan. Kohta kohotetaan kuohuvat, sillä taas on aihetta juhlaan ja siksi patistan häntä kirjoineen kuvaan.

Pulasta huolimatta on Aino Hagnerin kolmas romaani

Aino kirjoittaa sukutarinansa romaanimuotoon. Tarinat, jotka kertovat meitä edeltävistä ajoista, ovat faktaa ja fiktiota. Ei ole tallella repliikkejä, joita esivanhempamme ovat suustaan lausuneet, mutta ne perustuvat tositahtumiin ja kertovat ihmisistä, jotka ovat oikeasti eläneet. Aino kertoo ensimmäisessä Perhoseni suruvaippa -kirjassaan (2016) isoäitinsä tarinan. Elli Savonen menehtyi 24-vuotiaana tuberkuloosiin. Kirjan v. 2017 julkaistu jatko-osa Pitää olla ihmisiksi! käsittelee kaltainkohtelua. Vastailmestyneessä kolmannessa osassa Pulasta huolimatta, Aino jatkaa Ellin tyttären eli äitinsä Vienon elämää tehdasyhteisössä Jämsänkoskella 30-luvun alkuvuosina ja on eräänlainen kronikka noilta vuosilta.

”Kirjoissa ollaan vahvasti kiinni ajassa. Yhteiskunnassamme tapahtui monia mullistuksia noina vuosina.”

Aino tekee paljon taustatyötä ennen kuin aloittaa kirjoittamisen.

”Kun ottaa selvää asioista, pitää tutkia paikallishistoriaa, vanhoja lehtiä, päiväkirjoja ja kirjeitä. Lisäksi on varmistettava haastatteleamalla saatuja tietoja. Syntyy arkinen ajankuva, miten pukeuduttiin,

mitä syötiin, miten ja millä välineillä tehtiin töitä. Saattaa löytyä myös tarinan kannalta hyviä tyyppejä ja heistä kerrottuja juttuja.” Iloa tuotti, kun Aino löysi jo sataa lähenevän äitinsä luokkatoverin, jolta sai vahvistusta aiemmin kuulemaansa.

Aino Hagner on saanut hyvää palautetta lukijoilta kirjoissa puhutusta murteesta, joka tekee ihmiset eläviksi. Samoin kirjailijan kuvaileva teksti on koettu ilmeikkääksi, ja kiitetty myös luonnonkuvauksista.

”Yksi tärkeä asia on ollut, että olen saanut tustua moniin ihmisiin, joista on tullut minulle tärkeitä. Rohkaisijana ja osittaisena ”kustannustoimittajana” kirjailija Anneli Kannolla on ollut iso merkitys.”

Ahkeraa kirjoittamista rintamamiestalon yläkerrassa

”Varsinaiseen kirjoittamiseen pitää paneutua pitkäjännitteisesti. Pää askartelee ja työstää materiaalia, mutta kun ajatus alkaa sujua, viisikin tuntia päiväs-

sä sujuu tietokoneen ääressä näpytellessä. Näin kävi tänä kesänä kovien heinäkuun helteiden aikaan, kun ei oikein jaksanut muutamaakaan tehdä.”

Ainon mielestä omakotitalo on oivallinen paikka kirjoittaa. Jos tarvitsee tuuletusta ajatuksilleen, voi aina mennä vaikka puutarhaa rapsuttamaan. Aviomies Börje Hagner, jonka kanssa Aino jakaa työhuoneen, muistaa välillä nostattaa rouvansa ylös.

”Eihän pitkä istuminen ole kenellekään suosittelavaa.” Aviopari tukee toisiaan kirjoitustöissä ja antaa toiselle kirjoitusrauhan.

”Ideoimme toisinaan yhdessä juttuja, esim. silloin, kun mietitään seuraavaa aihetta Omakotiviestiin.”

Pohdiskelen hetken ystäväni kanssa yhteistä harastustamme. ”Kirjoittaminen vaan on niin kivaa.” ”Se vie mennessään.” ”Siihen tulee himo.” Se kourkuttaa.

Suosittelemme teille, hyvät lukijat, myös omien sukutarinoiden kirjaamista paperille. Kun pääsee oman elämänsä tarinoihin, toimii kirjoittaminen terapiana. Kun kirjoittaa ryhmässä, saa vertaistukea ja palautetta. Tutussa ryhmässä oppii tietämään, millä tavoin palaute pitää kullekin antaa, jotta se parhaiten pääsisi perille kirjoittajaa loukkaamatta tai nolaamatta. Kirjoittamaton sääntö on, että ryhmässä kuultua henkilökohtaista tarinaa ei kerrota ulkopuolisille. Sen saa jokainen lukea aikanaan julkaistusta kirjasta. Kaikki sitä paitsi eivät koskaan julkaise kuin läheisilleen. Jälkipolvien luettavaksi lähihistoriaksi. Oman suvun tarinoiksi.

Aino paljastaa aloittaneensa jo kirjasarjan neljättä osaa ja kirjoittaneensa jo sen loppukohtauksen. Kirjoittaminen vaatii sitkeyttä ja välillä se jumiuuu, mutta on suuri helpotus, kun vihdoinkin tulee valmista. Hän toivoo voivansa auttaa jälkipolvia ymmärtämään, että keskinäinen huolenpito ja toisista välittäminen on yhä välttämätöntä ja erityisen tarpeellista vaikeina aikoina.

Ainon kirjoista lisää nettisivulla: www.ainohagner.com

Ainoa jututti: Raisa-Tiina

TARINA *nurkka*

”JOULUPUKKI MATKAAN JO KÄY”

Aikamiespojat Sepi ja Arska päättivät jatkaa isänsä perinteikästä ja kunniakasta joulupukin virkaa. Heidän isänsä oli vuosia ollut kylän paras joulupukki. Veljekset olivat pikkupoikina hoitaneet usein tontun virkaa isän vieraillessa jouluaattoiltaan niin kilttien kuin tuhmienkin lasten ja aikuisten kodeissa.

Jouluaattoiltapäivänä Sepi kaivoi vintiltä isän vanhat joulupukin varusteet. Naamarina toimi iankaikkisen vanha pahvista valmistettu naamari, johon oli liimattu valkeasta pumpulista parta. Joulupukin esiintymisen lisäksi isä oli käyttänyt naamaria kovilla pakkasilla kasvojen suojuksena mopoillessaan hakkuupalstalleen metsätöihin. Oli siinä kylän lapset kouluun mennessään ihmetelleet mopoilevaa joulupukkia.

Arska sai hoitaa joulupukin virkaa. Sepi puki veljelleen varusteet päälle. Pienet rohkaisuryppyt ja ei kun matkaan kohti ensimmäistä kohdetta. Sepi ei ryyppyjä tällä kertaa tohtinut naukkailla, hän kun toimi autonkuljettajana.

Keikkapaikkoja olikin ilmaantunut sopiva määrä. Hyvissä ajoin ennen joulua veljekset olivat vieneet kyläkaupan ilmoitustaululle ilmoituksen halvasta, puheliaasta, iloisesta ja laulavasta joulupukista ja tontusta. Raittiudesta ei tässä tapauksessa ollut mainintaa. Myös muutamiin sähkötolppiin oli ilmoitukset kiinnitetty.

Muutama alkupään esiintyminen onnistuikin mallikkaasti. Niin lapset kuin aikuisetkin lauloivat ja leikkivät innoissaan pukin ja tontun kanssa joululauluja. Tapoihin kuului, että pienen rahapalkkion lisäksi pukille ja tontulle sujautettiin matkaan pullolliset miestä väkevämpää jouluglögä. Sepi ei autonkuljettajan ominaisuudessa voinut pulloista maistella. Sen sijaan Arskalle ”glögi” maistui.

Seuraavassa kohteessa talon isäntä oli eteisessä konjakkipullon kanssa parivaljakkoa vastassa, jot-

ka saapuivat hieman myöhässä paikan päälle. Kunnon hömpsyt pullosta ja ovesta pirtin puolelle.

Pirtissä odotti hieman jännittynyt yleisö, paikalla oli pariskunnan kaksi lasta sekä isovanhemmat, jotka olivat saapuneet joulunviettoon lastensa talouteen. ”Joulupuu on rakennettu” laulu meni hienosti. Kuusen ympärillä leikittiin käsi kädessä piirileikkiä, kun Arskan yllätti pahoinvointi kohtaus.

Voi ei, se oli se taskulämmin konjakki. Hän ei pystynyt pidättelemään vatsasta ylös pyrkivää oksennusta. Lapset katsoivat kauhuissaan, kun joulupukin vatsasta ulos tullut oksennus pursui ja pärskähteli naamarin takaa ja silmänaukoista pirtin permannolle. Hetken aikaa porukka ihmetteli tapahtunutta, kunnes talon isäntä suutuspäissään kahmaisi joulupukin kävelykepin ja roimi sillä pukkia persiille ja selkään ajoi pukin ja tontun ovesta pihalle.

”Oma syys, mitä tarjoilit sitä konjakkia. Olen nimittäin erittäin allerkinen kaikille konjakeille.”
Selitti Arska.

Isännän mennessä pirttiin pukki pesi lumella kasvonsa ja naamarinsa ja hetken aikaa virvoiteltuaan veljesten matka jatkui kohti uusia seikkailuita.

Seuraavana olikin sitten illan viimeinen keikka. Edellisen paikan tapahtumista viisastuneena pukki ja tonttu sopivat, ettei sitten mitään alkoholijuomia enää nautita. Paikalle saavuttuaan joulupukkia odottava perhe oli nauttimassa juhlaillallista. Pukki ja tonttukin kutsuttiin ruokailemaan.

Mikäpä siinä. Illan viimeinen keikka, eikä mitään suurempaa kiirettä eteenpäin. Johan tässä jo hieman huikopalaa kaipasikin. Ei muuta, kun syömään. Totesivat pukki ja tonttu.

Juhlapöydässä oli runsaasti perinteisiä jouluruokia tarjolla. Oli porkkana-peruna- ja lanttu-

laatikkoja. Kalaa monessa eri muodossa. Rosollit ja muut herkut olivat myös tarjolla. Juomana oli kotikaljaa, vettä sekä viiniä.

Koska alkoholijuomiin ei koskettu pariskunta päätyi kotikaljaan. Tontulta ruokailu sujui, mutta pukilla oli naamarista johtuen hieman vaikeuksia.

Kun ruokailu oli suoritettu, avattiin pukin tuoma säkki, josta lahjojen jako alkoi. Lahjojen jaon yhteydessä isäntä vinkkasi pukin pirtin nurkassa seisovan kuusen taakse ja tarjosi pukille ryyppy pullosta. Koska kohta puoliin oli jo kotiinlähdon aika, Arska päätti ottaa pitkän ryyppyn isännän pullosta.

Hetken aikaa yskittyään hänelle selvisi, että pullossa ei ollutkaan mitään ”koskisen korvalääkettä.” Isäntä oli hieman tislailut ja pullossa oli ärhäkkää pontikkaa. Eikä aikaakaan, kun pukin vatsassa alkoi aikamoinen myllerrys.

Kotikalja ja lanttulaatikko olivat saaneet vatsan aikamoiseen käymistilaan. Kaiken lisäksi pitkä pontikkaryyppy teki tehtävänsä. Arska päihtyi, eikä hänellä ollut enää mitään tajua ajasta ja paikasta. Tonttu jakeli perheen kanssa lahjoja.

Lahjat oli jaettu ja oli kotiin lähdon aika. Pukkia ei vain näkynyt missään.

”Ho, hoi! Mihkäs se pukki om menny, lährettäskö takasi korvatunturille”, huhuili tonttu. Pukkia ei kuulunut ei näkynyt. Kunnes kuusen takaa kuului. ”Olen täällä mettässä kuusej juurelle paskalla.”

Voi ei, se oli se lanttulaatikko ja kotikalja. Äkki lähtö tuli tästäkin pirtistä. Ei mennyt ihan putkeen veljesten pukkikeikat. Kyllä isä hoiti aikoinaan tehtävän huomattavasti tyylikkäämmin.

Kaikesta huolimatta lanttulaatikko ja kotikalja kunniaan.

Hgwää ja rauhallista joulua

toivottelee Sillmannin Pena Kumpulasta

jaarli oy
www.jaarli.fi
paino@jaarli.fi
(03) 644 600

*Monipuoliset ja laadukkaat
painopalvelut*

PainoWirhe
www.painowirhe.fi
050 377 4276
045 897 5394

Pukkilantie 2, 14200 Turenki

Joulurauhaa!

PIRKANMAAN
JÄTEHUOLTO

Joulutervehdys jätehuollosta!

Vuosi vaihtuu juhlavissa merkeissä. Joulunpyhät ja uusi vuosi vaikuttavat myös jätekuljetuksiin. Jäteastian tyhjennys saattaa siirtyä aikaisemmaksi tai myöhemmäksi. Maltti on valttia!

Litistä paketit ja rutista roskat, ettei roskis täyty kerrasta. Jotta pihakin pysyy juhkakunnossa, voi pakkausroskat laittaa komeron nurkkaan odottelemaan arkea ja jätteenkuljettajaa. Muistathan myös aurata, hiekoittaa ja luoda lumet myös jäteastioiden kansilta, niin kuljettajien työ sujuu vaivattomasti.

Tuhlaa juhlaan, älä jätteisiin

Juhlan keskellä on hyvä muistaa myös ympäristöä. Tavarain sijaan joulupakettiin voi kääriä palvelun. Teatterilipusta tai hemmottelulahjokortista ei jättesäkki paisu. Joulumuistamiset voi myös pakata persoonallisesti, esimerkiksi itse tehtyyn kangaskassiin tai viime vuodelta säästettyihin papereihin ja koristeisiin.

Luut, ruuantähteet, joulukukat ja paperiset lautasliinat kuuluvat kaikki kompostiin. Kinkunrasvaa ei saa kaataa viemäriin, vaan se tulee jäähmettää, pakata ja laittaa biojätteeseen, kompostiin tai sekajäteastiaan. Myös Kinkkutemppu-keräyksessä kerätään jälleen kinkunrasvaa. Keräyksen päivämäärät, keräyspisteet ja lisätieto kampanjasta löydät osoitteesta www.kinkkutemppu.fi. Nekalan jäteasema on yksi keräyspisteistä. Biojätehuolto sujuu kätevästi myös naapureiden yhteisellä biojäteastialla. Lue lisää kimpakeräyksestä: www.pjhoy.fi/kimppa Pirkanmaan Jätehuolto tarjoaa maksuttoman metallin- ja lasinkeräyksen kiinteistöille, joilla on sekajäte- ja biojätekeräys.

Uuden vuoden valetut

Uuden vuoden tinat sisältävät ympäristölle haitallista lyijyä. Paras tapa on säästää tinat ensi vuoteen ja valaa niistä uudet ennustukset. Tinat voi viedä myös vaarallisen jätteen keräykseen jäteasemille, jätekeskuksiin tai Repe&Romun kyytiin.

Repe&Romu -kierroksen aikataulu Roskakalenterissa

Repe & Romu liikkuvat 17 kunnan alueella maailkuulta lokakuulle. Kumppanukset ottavat kyytiinsä kodin vaarallisia jätteitä, metalliromuja ja sähkölaitteita. Aikataulu löytyy Roskakalenterista, joka jaettiin joka kotiin itsenäisyyspäiväviikolla.

Muina aikoina jätteet voi viedä jäteasemille tai jätekeskuksiin. Tampereella palvelee Nekalan jäteasema (Viinikankatu 46 A, avoinna ma-ti 10-17, ke 11-18 ja to-pe 9-16) ja Teiskon jäteasema (Terälahdentie 243, avoinna la 8.00-15.30). Vuorekseen avataan keväällä uuden ajan jäteasema.

Ystävällisin terveisin,

Paula Pokkinen, tiedottaja

Pirkanmaan Jätehuolto Oy, viestintä
Kelloportinkatu 1, 33100 Tampere
Puh. (03) 240 5216, 050 310 4777
paula.pokkinen@pjhoy.fi
<http://www.pjhoy.fi>

<http://www.twitter.com/jatehuolto>
<http://www.facebook.com/pirkanmaanjatehuolto>

Kuulumiset Malagan aikuisurheilun MM-kisoista 4.-16.9.2018

Niin sitä taas kerran lähdettiin yleisurheilukisoihin ja tällä kerralla Espanjan Andalusian aurinkoon. Matkaan lähti suomalaisia 200 ja kaikkiaan urheilijoita oli sadasta maasta 8187 urheilijaa. Neljällä eri stadionilla kisailtiin kaksi viikkoa. Menestystäkin tuli Suomelle, oltiin seitsemänneksi paras maa mitalitilastossa että niin pieni maamme pärjää aikuisurheilukisoissa hienosti. Maamme-laulu soi useasti palkintojenjakoteltassa ja muitakin mitaleita tuli. Aurinko lämmitti helteisesti mutta oltiinhan sitä jo totuttu lämpöön kun meilläkin täällä oli niin mahtavan lämmin kesä. Vaatteet olivat koko ajan märät mutta ei se haitannut.

Minulla meni upeasti kun sain maailmanmestaruuden 7-ottelussa (lajiin kuuluu 80m aitajuoksu, korkeus, kuula, 200m, pituus, keihäs ja 800m), pronssit tulivat pituudessa ja 5 heitto-ottelussa, neljäs sija 3-loikassa. Kun aloitimme ottelun toista päivää niin olin kolmantena, toisena ruotsalainen ja johdossa australialainen. Meitä oli neljä ihan pienin piste-ero ja aamiaispöydässä hotellilla sanoin että mitä vaan voi tapahtua enkä olisi ikinä uskonut että se olen minä joka voitoin koko potin. Tavoitteena oli että ruotsalainen täytyy kuitenkin voittaa. Koskaan aiemmin en ollut suorittanut koko lajia. Pisteitä sain 5201 (uusi SE).

Pituudessa oli myös tiukka kisa. Ihan senttipeliä voittajan tulos 3,81 toinen 3,78 minulla 3,77 (uusi SE) ja neljäs 3,76 että oli jännää katsomossa sanoivat. Minä itse en halua tietää tuloksia kesken kisan koska yritän tehdä aina niin hyvän suorituksen kuin osaan, saattaisi tulla paineita ihan turhaan.

5 heitto-otteluun kuuluu moukari, paino, kuula, kiekko ja keihäs. Tämäkin oli kova kisa, isoja piste-eroja ei ollut, minulla 3796 pistettä. Neljäs jäi minusta 6 pistettä.

Tein tällä reissulla kuuteen lajiin omat uudet ennätykset ja nuo parit Suomen ennätykset tuli samalla.

Olenhan minä monipuolisesti menestyvä, koska noissa otteluissa on niin paljon eri lajeja ja kaikki käy.

Mieheni Pertti Pepe Nousiainen menestyi myös ihan kohtuullisesti, hän oli keihäässä 12. ja pituudessa 18. kun kilpakumppaneita oli niin paljon.

Malagan kaupunki ja satama-alue on ihan nähtävä kaunis paikka. Vanha kaupunki kapeine kaatuineen. Kävelykadut laatoitettu ja ne oli kyllä aika likaiset ja muutenkin roskia esim. muovipulloja paljon teitten varsilla. Meidän hotelli oli Sevillan-Gordoban-Granadan tien varrella ja sitä liikennettä piisasi. Ihan koko kaksi viikkoa yötä päivää oli melkoinen autoliikenne että kyllä me täällä ollaan todellakin ihan pieni saastuttaja. Hotellissa oli onneksi nelilasiset ikkunat ettei kova melu kuulunut, vähän kohinaa, ei häirinyt.

Kirjoittaja Toini Nousiainen
Kuvat Pertti ja Toini Nousiainen

MYyntI, ASEnnUS SEKÄ HUOLTO:

- Öljypolttimet sekä tarvikkeet
- Kaasupolttimet sekä tarvikkeet
- Lämmityskattilat sekä kattilahuonevarusteet
- Lämmönsäätöjärjestelmät
- Kevytöljysäiliöt
- Patteriventtiilit sekä termostaatit
- Ilma-Vesi lämpöpumput

24 h VIKAPÄIVYSTYS

LAKA oilon®

**POLTINTEKNIKKA
ALA-KORPULA OY**

Puh. 0400 429 971, TAMPERE
WWW.POLTINTEKNIKKA.FI

Milloin kävit viimeksi Eiffel-tornissa?

Tampereen omakotiväen kevään matka suuntautuu 2.-11.5. 2019 välisenä aikana läntiseen Eurooppaan.

Näillä näkymin bussilla ja laivalla matkaamme ensin kohti Hollantia ja Amsterdamia, jossa viettäme kaksi vuorokautta. Tutustumme viehättävään kanavien kaupunkiin, näemme matkalla tuulimyllyjä ja kenties joku kantaa kotiin parin puukenkiä. Tulppaanien aika lienee loppuillaan, mutta pyöräilijöiden mekka on varmasti muuten

kukkaloistossaan ja kevät hyvää vauhtia aluillaan.

Hollannista ajamme Belgiaan ja Euroopan pääkaupunkiin Brysseliin, jossa pysähdymme. Mannekin Pis, Euroopan parlamentin talo, lounas ja laatikollinen herkullista belgialaista suklaata siirrymme bussiin. Matka kohti Pariisia alkaa. Pariisiin majoitumme kolmeksi yöksi ja meillä on kaksi kokonaista päivää valita, kiipeämmekö Eiffeliin, katsommeko Louvressa, onko Mona-Lisa paikallaan vai suuntaammeko Versaillesin linnaan ja sen mahtavaan puutarhaan viettämään toista päivää. Kuuluisan sinisen hetken laskeutuessa Seinen rannalle, patonkia, viiniä, haikeeta haitarin soittoa katukahvilassa. Montparnassen taiteilijakukkula pitää ehdottomasti käydä.

Paluumatkalla pistäydymme jossain saksalaisessa kaupungissa tai kylässä ja suunnitelmissa on, että reitti on toinen kuin mennessä. Hieman salamyhkäistä, mutta kaikki on selvillä hyvissä ajoin ennen kevään matkailuiltaa, josta tuonnempaan. Matkan kesto tulee olemaan reitistä riippuen 7-9 päivää.

Bussin laadukkuuden testaamme etukäteen. Majoitus tulee olemaan vähintään kolmen tähden hotelleissa ja laivoilla 2-4 hengen A/B hyteissä.

Matkan hinta selviää viimeistään tammikuussa, sillä kaikki laivayhtiöt ym. eivät ole vielä vahvistaneet ensi vuoden hintojaan.

Toivomme, että ilmoitatte alustavasti jo nyt kiinnostuksestanne lähteä.

Sähköpostitse:

ilposiimes@gmail.com tai p. 045 1331981 / Ilpo tai p. 0505308913 / Raisa-Tiina.

Sähköpostiin nimet, kotiosoite ja syntymäajat ilman loppuosaa. Viisumia emme tällä reissulla tarvitse, passi tai henkilökortti riittävät (ei ajokortti, eikä kelakortti).

Matka täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Sitovat ilmoittautumiset vasta kun kaikki tiedot on olemassa.

Kerromme matkasta lisää ilmoittautuneille ja kiinnostuneille perinteeksi muodostuneessa Matkailuillassa helmikuussa. Matka toteutuu, jos nelisenkymmentä lähtijää löytyy.

Matkailuilta tiistaina 19.2. klo 18 – 20

**Kumppanuustalo Arttelissa,
os. Salhojankatu 42
Kokoustila Pohja pohjakerroksessa**

**Ohjelmassa esitellään kevään matkaa,
kuunnellaan toiveita
ja nautitaan pikkutarjoilusta.**

**Ilmoittaudu matkailuiltaan 15.2. mennessä
ilposiimes@gmail.com tai p. 045 1331981**

Pikkujoulumatka Tallinnaan täytti äärilleen

Jälleen päästiin vaihtamaan tilavampaan bussiin, sillä viime lehdessä ilmoitetun omakotiväen Tallinnan reissun kiinnostus ylitti odotukset. Matkaan oli varattu aluksi 50 henkilön bussi ja tämän lehdien painoon mennessä lähtijöitä on 67. Onneksi löytyi juuri sen kokoinen kulkuneuvo, eikä bussilla ajettava osuus ole pitkä.

Laivalla mennään, yövytään yksi yö siellä, toinen Viru-hotellissa. Joulutori odottaa tuoksuineen ja valoineen. Illastetaan Tallinnassa yhdessä ja tietenkin tutustutaan naapurimaan näkyymiin ja uuteen kauppakeskukseen. Matkalla ollaan 9.-11.12.

Seuraavassa lehdessä kuvaillaan tarkemmin.
- R-T

Joulua, joulua ja jatkuvaa elämäkoulua!

Kirjoitan tätä päivänä, jolloin netti ja lehdet ovat ale-mainoksia tulvillaan. On Black Friday, musta perjantai. Onko joulukin tänä vuonna ja tulevaisuudessa yhä useammin musta? Nyt jo englantilaiset turistit syyttävät rovaniemeläisiä lumettomasta Lapista. Valkeasta joulustako vain lauletaan tulevaisuudessa? Monella lie kokemusta lämpimistäkin jouluista, olemmehan lentäneet täältä Pohjolasta Sylvian tavoin etelän maihin viettämään erilaista joulua. Senkö lentämisen vuoksi olemme ansainneet lapsillemme myös lämpimän, lumettoman joulun? Näitä kaikkia meidät on nyt laitettu miettimään ja hyvä niin. Tänään ei enää miettiminen riitä, vaan tekoja kysytään. Elämme ristiriitojen keskellä, pitäisikö tuhлата perjantait mustanaan vaiko säästää, kierrättää ja tuunata?

Minua lämmitti tänä syksynä tervehdys, jonka sain facebook-sivulleni. Ystäväni Heli lähti talvi-kuukausiksi Ghanaan vapaaehtoiseksi opettajaksi. Me ystävät laitoimme hänen pakaaseihinsa kyniä, kumeja, vihkoja, penaaleja ja reppuja vietäväksi lapsille, joiden lapsuuden tavaramäärä on pieni osa meidän lastemme yhden joulun lahjoista.

Heli on jakanut lähes päivittäin kuvia koulustaan. Tuntui hyvältä nähdä, miten oma pienikin apu meni perille ja miten iloisia lapset koulutarvikkeistaan siellä ovat.

Ystäväni Aino on kirjoittanut äitinsä ja äidinäitinsä elämäntarinoita. Ei ole sataakaan vuotta, kun Suomessa elettiin paljon pienemmin. Suuret olivat erot köyhän ja rikkaan osan välillä. Mitä siitä seurasi, siitä ollaan tänä ”juhla”vuotena saatu lukea ja kuulla. Edelleenkin ei riitä, että ajattelemme vähäosaisia vain jouluna. Päivittäiset teot, ne tuntuvatkin hyvältä.

Tässä lehdessä on juhlittu hienoja vuosia yhdistystoimintaa. Kun yhdessä toimitaan, saadaan aikaan. Kalkun mielenosoituskävelijät saivat siitä tunnustuksen vielä tänäkin syksynä. On edelleen luotettava yhteen hiileen puhaltamiseen, vaikka nyt meidän pitää puhaltaa se hiili pois ja löytää kestävämpiä ratkaisuja. Pienin niksein eteenpäin. Kinkunrasvoista energiaa, sälekaihtimet auki oikeaan aikaan jne. Niistä vinkataan tässäkin lehdessä. Ollaan valveilla ja valppaina. Muistetaan myös huilata välillä.

Joulu on siihen hyvää aikaa! Pidetään peukkuja, että jalasten alla olisi edes vähän lunta!

***Jouluiloa ja joulurauhaa
Omakotiviestin
lukijoille, ilmoittajille,
kirjoittajille ja
jakajille!***

Raisa-Tiina ja Ilpo

Seuraava lehti ilmestyy maaliskuun alkupuolella, jutut ja ilmoitukset 15.2. mennessä tre.omakotiviesti@gmail.com, tai Hatanpääkatu 15B, 33900 Tampere.

Lämpölaitehuolto Honkiniemi

- Öljypoltin asennus ja -huolto
- Kattilahuonesaneeraukset
- Säiliöasennukset
- Lämmönsäätöautomatiikat
- Aurinkolämmityslaitteiden asennukset
- Tarvikemyynti

P. 040 3544 885

honkiniemi@hotmail.com

www.honkiniemi.com

Keskusjärjestön myyntituotteet

Omakotiyhdistykset voivat hankkia Keskusjärjestön kautta edullisesti alla olevia tuotteita.

Tuotteet on tarkoitettu myytäväiksi yleisesti myös jäsenille.

Adressit

Suru- ja onnitteluadresseja.

Hinta yhdistyksille 6 €/kpl

Lölymittari

Vuolukivinen lölymittari on tunnelmallinen lahja syksyn pimeneviin iltoihin.

Hinta yhdistyksille 19 €/kpl

Omakotitalopinssi

Omakotiasumista juhlistava pinssi on tehty visakoivusta.

Hinta yhdistyksille 4 €/kpl

Kunnianosoitukseksi ansioituneille jäsenille:

Keskusjärjestön pöytästandaari 24 €/kpl

Keskusjärjestön kultainen ansiomerkki 21 €/kpl

Pöytäkello (visakoivua) 45 €/kpl

Urheilu- ym. kilpailujen mitalisarja

sarja 7 €/kpl myydään sarjoittain.

Tuotteiden myynnistä huolehtii keskusjärjestön taloudenhoitaja

Carita Sinkkonen, taloudenhoitaja.trekj@gmail.com